

"DRAUGAS"

Published Daily Except Sundays
One Year.....\$6.00
Six Months.....\$3.00
AT NEWS STANDS 2c. A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 7791

DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

Kaina 2 Centai
Price 2 Cents

No. 4

CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 5 D., 1923 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1914, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879

METAL-VOL. VIII

ITALIJOS DOVANA VATIKANUI.

NUPIRKA KUNIG. CHIGI
BIBLIOTEKA.

Palankumas Apaštalių Sostui
didėja.

ROMA, saus. 4. — Pasi-
darbavus premieriui Mussolini
Italijos valdžia nupirko did-
žiai brangų kunigaikščio Chi-
gi bibliotinį rinkinį, kurį su-
daro didžiai reti senovės ran-
kraščiai ir tukstančiai bran-
gių veikalų.

Italijos valdžia pirkto tą bi-
blioteką bendrai su to kunig-
gaikščio rumais. Kadangi
rankraščių ir veikalų labai
pagėdavo Vatikanas, tad tai
visa ir dovanota Šventajam
Tėvui.

Papa Pius XI tą valdžios
dovana priėmė. Tai dar vie-
nas įrodymas, kad italų vald-
žia vis daugiau palanki Vati-
kanui. Reikia laukti artimojo
atėity svarbių susitaikymo iš-
vykių.

Šiandie Vatikanio biblioteka
skaitosi didžiausia ir svar-
biausia visame pasaulyje.

MIRĖ ZYMUS SENYVAS KUNIGAS.

TEJINIDAD, Colo., saus. 5. —
Čionai mirė Tėvas Salva-
tore Persone, pionierius Jezu-
itas kunigas Coloradoje, kur
išgyveno suvirš 50 metų.

Kitomet jis buvo Švenč.
Širdies Kolegijos mieste Den-
ver prezidentas.

Mirė baigęs 89 metus am-
žiaus.

EXTRA! NAUJAUSIOS ŽINIOS.

PARYŽIUS, saus. 5. — Va-
kar vakarinėj sesijoj premie-
rų konferencija suiro.

"Tai draugingas su francu-
zais persiskyrimas," pažymė-
jo vienas anglų delegatas.
Mes keliaujame namo. Fran-
cija veiks viena be mūsų."

PARYŽIUS, saus. 5. —
Francija palikta veikti viena
prieš Vokietiją. Kad gauti
iš Vokietijos kontribuciją,
Francijai belieka tik viena
priemonė. Tai spėka. Ir ji,
matyt, žut-but vartos spėka.

LONDONAS, saus. 5. —
Kalbama, kad Anglijos vy-
riausybė kreipiasi Washingto-
nan, prašydama sudrausti
Franciją. Kitaip gi Europoje
turės užsiplekti naujas kar-
sas.

KELSO, Wash., sausio 5. —
Kabantysis skersai upės Cow-
litz tiltas sugriuvo, kuomet
ant tilto buvo keli šimtai pra-
einančių žmonių. Sakoma, a-
pie 30 žmonių žuvo.

Francija Stato Ultimatumą Anglijai

REIKALAUJA ANGLIJOS ATSAKYTI TAIP AR NE

BONAR LAW TEČIAUS NEMANO PASIDUOTI

PARYŽIUS, sausio 5. —
Vakarykščioj premierių konfe-
rencijos sesijoj Francijos pre-
mieras Poincare dar kartą iš-
dėstė savo planus ir visus
projektus kontribucijos reika-
le. Pagaliaus pareikalavo
Anglijos premiero Bonar
Law duoti atsakymą, ar jis
sutinka, ar ne su tais planais.

Premieras Poincare nurodė,
kad jei anglai nesutiks, tai
premiery konferencija turi
but pertraukta.

Po to sesija pertraukta ir
anglai pradėjo nuosavą pasi-
tarimą, kas toliaus reiks da-
ryti.

Anglų atstovai tvirtina, jog
tas premiero Poincare reika-
lavimas yra ultimatumas An-
glijai. Francija nusprendu-
si nepasitraukti iš užimtos po-
zicijos.

Anglai nenori pasiduoti.

Anglų atstovų tarpe pareik-
šta, jog Anglijos premieras
Bonar Law taip pat nemano sa-
vo planų modifikuoti. Taigi,
apie kokį ten nusileidimą
Francijai negali but kalbos.
Kaip Francija, taip ir Angli-
ja atsisako apleisti savo po-
ziciją.

Anglų susirinkime patirta,
jog francuzų ir anglų idejos
apie kontribucijos didumą ir
kolektavimo priemones taip
daug skirtingos, kad apie su-
sitikimą negali but kalbos.

Anglijos kabineto posėdis.

Paskiau pranešta, jog kas
valanda premierių konferenci-
ja gali pairti. Tečiaus An-
glijos premieras po pairimo

žada dar kokį laiką palikti
Paryžiuje.

Šiandie Anglijos ministerių
kabinetas susirenka specialin
posėdin. Kadangi francuzai
nuolat grumoją jie patys vie-
ni spausią Vokietiją, jei ang-
lai nesutiktų, tai anglų kabi-
netas žada formaliai pareik-
šti, kad Anglija priešinasi sa-
varankiam francuzų veikimui.
Toliaus kabinetas turi pareik-
šti savo draugingumą Fran-
cijai ir kooperavimo norą.

Jei bus matomas neišveng-
tinus konferencijos subigėji-
mas, tai, sakoma, gal kartais
įsimačys maršalas Foch, ku-
ris autorizuotas spauti Vo-
kietiją, jei ligi sausio 15 d.
kontribucija nebus mokama.

Nežinia, ką tose konferen-
cijoje gali turėti marš. Foch.
Juk jis ne politikas, bet tik
kareivis.

Vokiečiai qatstovas nepriima-
mas.

Cia atkeliavo vokiečių vy-
riausybės atstovas — eksper-
tas, kurs premierių konferen-
cijai turėjo pranešti apie tik-
rąją Vokietijos padėtį ir pa-
sakyti, kaip didelę kontribu-
ciją Vokietija gali išmokėti.

Tečiaus francuzai pasiprie-
šino konferuoti su vokiečių
ekspertu. Anglai buvo pri-
versti francuzams pritarti.

Tai didi neteisybė. Taikos
sutartis be Vokietijos atstovų
padaryta. Šiandie be jų no-
rima nustatyti kontribuciją.
Ir jie laukia ir tikisi, kad Vo-
kietija mokės, kiek jai bus
padidikuota. Apie tai reikia
labai abejoti.

LONDONAS PAINFORMUOTAS, TURKIJA MOBILIZUOJASI

LONDONAS, saus. 5. — Iš
Konstantinopolio gauta žinia,
jog turkų nacionalistų valdžia
paskelbė parėdymą generalei
mobilizacijai.

Isakytą visų sveikų ir stip-
rių vyrų mobilizacija visuose
atkovotuose Turkijos kraš-
tuose.

LAUSANNE, sausio 5. —
Taikos konferencija su tur-
kais neva tęsiama. Tečiaus
nevedamos jokios rimtos dery-
bos.

Turkai delegatai pranešė,
jog Turkija laikosi ir laikysis
savo nusistatymo visuose
svarbesniuose klausimuose.
Turkija nepasiduos Anglijos
diktaturai.

Gryzo čia iš Paryžiaus vy-
riausias Anglijos delegatas,
markizas Curzon. Tečiaus
jis nestoja dar atviron konfe-

rencijon. Laukia, kokių re-
zultatų duos premierių konfe-
rencija Paryžiuje.

Kalbama, jog markizas Cu-
rzon nori pagaminti taikos
sutarties tekstą ir įduoti tur-
kams delegatams patvirtinti.
Jei turkai atsisakytų patvir-
tinti, konferencija būtų per-
traukta.

ATKELIAUJA NAUJAS APASTALINIS DE- LEGATAS.

ROMA, sausio 5. — Ame-
rikon iškeliavo naujas Apaš-
talinis Delegatas Suv. Valsty-
bėms, Arkivyskupas Pumas-
ni-Biondi. Jis užims vietą
Arkivyskupo Bonzano, kurs
paukštintas kardinolu ir at-
sautkas Romon.

ISKILMINGAI PAGERBTAS MOKSLININKAS.

IVAIRIOSE BAZNYČIOSE
IVYKO PAMALDOS.

Aplankytas šv. Pranciškaus
Sal. kapas.

PARYŽIUS, sausio 5. — A-
nomis dienomis visos Fran-
cijos dalyse su bažnytinėmis
pamaldomis paminėtos žino-
mo francuzo mokslininko Pas-
teuro šimto metų gimimo su-
kaktuvės.

Pačiame Paryžiuje pamal-
dos buvo laikomos bažnyčioje,
kuria tas įžymis katalikas
mokslininkas per visą gyven-
imą lankydavo.

Pamaldos buvo ir kitose
Paryžiaus bažnyčiose; Dole,
kur Pasteur gimė, Arbois,
kur jis gavo pirmąjį apšvieti-
mą, ir Marseillse.

Besanco Pasteur lankė ko-
legiją. Tenai tad katedroj i-
vyko pamaldos, dalyvaujant
vietos Arkivyskupui.

Trijų šimtų metų šv. Fran-
ciškaus de Sales sukaktuvės
iškilmingai paminėta Ancey
katedroje. Maldininkų bu-
riai lankėsi pas Šventojo gra-
bą Aplankymo vienuolijoje,
Ancey katedroje dalyvavo
keletas Arkivyskupų.

Hispanijos sostinėje Madri-
de Kačų dieną karaliaus ru-
muose įvyko irgi ypatingos iš-
kilmės. Tenai karalius Al-
fonsas įteikė raudoną skryb-
lę kardinolui Reig y Casano-
va, Toledos Arkivyskupui.

Po apeigų naują kardinolą
pagerbti karalius surengė sa-
vo rumuose pokylį. Dalyva-
vo visi karaliaus šeimos na-
riai.

DIPLOMATAI SVEIKINA ŠVENTĄJį TĖVĄ.

ROMA, saus. 5. — Prieš
pat Naujuosius Metus įvairių
šalių diplomatai buvo priimti
Šventojo Tėvo audiencijon ir
visi reikšė širdingiausias
sveikinimus Bažnyčios Gal-
vai.

Tai buvo kaip ir sveikinimų
sezonas (laikotarpis).

Pirm Naujų Metų ketvirta-
dienį Šventasis Tėvas priėmė
ambasadorius, penktadienį —
pasiumtinius, šeštadienį paly-
dovus (charges d'affaires) ir
Vatikanio spėkų karininkus.

NUŽUDĖ MOTERĮ IR VAIKUS.

MUNCIE, Ind., sausio 5. —
Kažkoks Wm. Miller, 30 m.,
nužudė savo moterį, 3 savo
mažus vaikus ir pats pasida-
rė galą.

SENIS ISTOJO UNIVERSI- TETAN.

BLOOMINGTON, Ill., saus.
5. — J. B. Grigg iš Milton,
Pike apskrities, 70 m. am-
žiaus, įstojo Illinois universi-
tetan.

ANGLAI NEPATENKINTI FRANCUZŲ PASIELGIMU.

Tečiaus nenori but izoliuoti
nuo Europos reikalų.

LONDONAS, sausio 5. —
Anglų diplomatai ir politikai
nei kiek nesistebi, jei Fran-
cija priešinasi Anglijos pla-
nams kontribucijos klausime.
Bet jie nustebinti francuzų
karštu temperamentu, kuomet
jie reikšia nepasitenkinti-
mo Auglijos planais. Fran-
cuzų užsikasčiavimas neturi
sau lygaus.

Anglijos premieras Bonar
Law nuyko Paryžium su tiks-
lu nors kartą apdirbti kontri-
bucijos reikalą ir tuo klausiu
pabaigti visus darbus.
Anglija palanki kompromisui.
Ji nori taikos ir ramybės. Bet
pasirodo, kad francuzai da-
rosi vis daugiau nesukalbam-
mi.

Nežiurint tų visų nesmagu-
my, Anglija darbuosis neduo-
ti liuosų rankų francuzams
Europoje. Anglija nenori
but izoliuota nuo Europos rei-
kalų. Nes kuomet francuzai
ims savarankiai veikti, tuomet
vargo pagamins ir pačiai An-
glijai. Tuomet Francija ir
vėl šauksis Anglijos pagalbos.

Čionai sakoma, kad francu-
zų valdžios viršūnėse stovi
visi karštagalviai. Jūs rei-
kia kaip mažus vaikus mal-
šinti ir žiūrėti, idant jie nes-
kištų rankų kur į žarijas.

CHICAGOJE SMARKUS POLICMONAS.

Naujas poliemonas Riley iš
West Chicago ave. stoties pa-
matė vieną įtariamą vyrą ties
saliunu, 903 So. Racine gat.

Kuomet poliemonas liepė jam
sustoti, įtariamasis mėgino išsi-
traukti savo revolverį.

Poliemonas turėjo rankoj
revolverį ir galėjo jį tuojau
nušauti. Tečiaus, norėdamas jį
nuovadon pristatyti gvy, puo-
lė įtariamą su kumštėmis. Nu-
galėjo ir pasiuntė nuovadon.

Įtariamasis pasisakė esąs
Roman Lis, 23 m., 848 Austin
ave.

Paskiaus patirta, kad pirm
to minėtas saliuonas apiplėštas.

NEZINIA KOKS BUS ORAS.

Federalis oro biuras Chica-
goje skelbia, jog šiandie kaip-
ir šilčiau. Bet nežinia, ką
gali atnešti Chicagai rytdie-
na arba artimiausios dienos.

Montana valstybės šiau-
riuose siaučia didelė puga.
Taigi ton pusėn tėjimajasi.
Kartais ta puga gali pasukti
ant Chicagos. Tad čia pakil-
tų tikroji žiema.

Paroje, sausio 3-4 d., Chi-
cagoje pavogta 8 automobiliai.

O R A S

CHICAGO. — Šiandie pra-
matomas gražus oras; šalčiau;
atsisuka šiaurvakariniai vėjai.

KATALIKŲ SEIMO TVARKA 7 SAUSIO, 1923 M.

1. Iš ryto, 10:30 val. atvy-
kusieji atstovai susirenka šv.
Jurgio bažnyčioje (Bridgepor-
te) į iškilmingas pamaldas.
Dalyvaus pamaldose ir pamok-
slą sakys J. E. Chicagos Vys-
kupas. Lietuviškai pamokslą
sakys kun. B. Bumšas.

Ne 9 val., kaip pirma buvo
pranešta, bet 10:30 val.

2. Po pietų. Lygiai 1 val. at-
stovai renkasi šv. Jurgio pa-
rapijos svetainėje. Įeidami sa-
lėn užsiregistruoja, įduodami
savo organizacijų raštus. Sve-
čiai bus įleidžiami liuosai,
kiek liks vietos.

3. Seimą atidarius, seka:
J. E. Vyskupo žodis.
Prezidiumo rinkimai.
Komisijų rinkimai.
Pasveikinimai.

Referatai:

a) Katalikų veikimo apžval-
ga praecy.

b) Katalikų ateities užda-
viniai.

c) Dabarties veikimo prie-
monės.

Po kiekvieno referato —dis-
kusijos ir patiektųjų rezoliu-
cijų balsavimas.

Vakarinį Valstybių Aps-
kričio Valdybos rinkimą.

4. Vakare. Toj pačioje salė-
je 7:30 val. atstovams pa-
gerbti dramatiniai-muzikalis
vakaras. Programos toks:

a) "Teta aš Kalifornijos"
komedija, vaidins šv. Kazimie-
ro Akademijos auklėtinės.

b) Koncertinė dalis, dainos
ir muzika. Dalyvauja Lietuvos
pirmasis smuikininkas p. M.
Leškevičius, geriausias daini-
ninkai Chicagoje — ponios N.
Guzienė, V. Bručienė, Jau-
šauskienė, p-lė M. Rakauskaitė,
ponai Sabonis, Ramanaus-
kas, Bijanskas, Pocius.

5. Bilietai nuo 50c. iki \$1.00
gaunami dabar kolonijose. ir
"Draugo" ofise. 7 sausio va-
kare įeinant į salę.

Komisija.

LIETUVOJE.

LENKU PLĖSIKŲ UŽPUOLIMAI.

KUCIUNAI, Seimų apskr.
Gruodžio 3 d. rytą apie 6 va-
landą užpuolė Kučiunų kaimą
lenkai plėšikai, kurių buvo ar-
ti 100 žmonių su dviem kul-
kasvaidžiais ir šiaip gerai ap-
siginklavę granatomis, brau-
niugais, šautuvais ir kitokiais
ginklais. Atėję keliu nuo Ber-
žinko, apnyko bemiegančius
kaimo žmones, nes tik kai ku-
riuose namuose moters buvo
atsikėlusios ir pusryčius ga-
mino; plėšikai puolėsi į na-
mus šaudydami, mėtydami
granatas pro langus.

Dauguma žmogūdzių buvo
lenkų kareiviškais rubais ap-
sistais, kiti civiliai — apiplė-
šę, kuone basi, driskiai.

Pradžioje šaudė į namus,
paskui išsisklaidė po triobas
išėjo vyrų ir pradė šaudė
žiauriausiai, ar begulinčius
lovoje, ar išsivedę kieman.
Nužudė septynis asmenis, ku-
rių skaičiuje vieną moterį, o
tris sunkiai sužeidė. Žudė
nuožniausiai, pridėję vamzdį
prie kaktos ir paleisdami gal-
von šėsetą ar daugiau šuvių.

Taip barbariškai išžudė už-
tiktus vyrus, pasikinkė uki-
ninkų arklius ir jų visą judo-
mąjį turą — audeklus, dra-
bužius, avalinę, javus, mėsą
susidėję išsivežė daugiau,
kaip 12 prikrautų vežimų, o
patys išėjo iš kaimo apsiave
vietinių kuciuniškių gerais
batais, apsilvilę geriausiais
drabužiais. Apiplėšę žiau-
riai kleboniją, kur duris iš-
laužė, tinkamus daiktus pasi-
ėmė, o netinkamus sudaužė,
bet klebonui pavyko pasislėp-
ti ir išgelbėti gyvybę. Šiau-
riai apie dvi valandas.

Kraujų pilnas visas kai-
mas. Verksmams, vaitoji-
mams nėra galo.

LAZDIJAI. Naktį į gruo-
džio 3 dieną, Ratnykuose ėjo
sargybą trys lenkų žandarai,
kuriuos vienas vyras užgirdo
bekalbant; "žinoma" sako
vienas: "didelis skaičius eis,
nes Kučiunuose yra daug
šaulių, o ką ten nuveiks no-
daugelis. Šiandien sukals
Kučiunų galybę, atmins jie vi-
suomet tai, ką jiems rengia."

Vyrų sėdo ant arklių ir
norėjo pranešti Kučiunams,
bet nespėjo, nes išėjo paste-
bėjo priešais beinančius len-
kus jau netoli Kučiunų.

AIRIAI SUKILĖLIAI MITINGAVO.

LONDONAS, sausio 5. —
Iš Dublino pranešta, kad te-
nai slapta mitingą turėjo ai-
rių sukilėlių vadai. Dalyva-
vęs ir de Valera. Susirink-
mo rezultatai kol-kas nežino-
mi.

IMA MAŽĄ PELNĄ.

WASHINGTON, saus. 5. —
Aną dieną senato komitetu
kuris tyrinėja žibalo bran-
go priežastis, pranešta, jog
New Yorko valstybės Sta-
dard Oil Co. už galioną žib-
lo gauna vos 1c. iki 1 ir pus-
cento pelno.

PINIGŲ KURSAS.

Lietuvos 10 litų \$1
Anglijos 1 sterl. syvar. 4
Francijos 100 frankų 7
Italijos 100 lirų 5
Vokietijos 100 mark. 0
Vokietijos 100 mark. 0
Šveicarijos 100 fr. 15

LIEUVIŲ KATALIKŲ
DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Eina kasdieną išskyrus nedėlidienius
PRENUMERATOS KAINA:
Metams.....\$6.00
Pusei Metų.....\$3.00

Prenumeratos mokasi iškalno. Lai-
kas skaitosi nuo užrašymo diene-
s. Nuo Naujų Metų. Norint permai-
nyti adresą visada reikia prisiųst
ir senas adresas. Pinigai geriausia
siųsti išperkant krasoje ar ekspre-
s "Money Order" arba įdedant pin-
gus į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBL. CO.

3334 So. Oakley Ave., Chicago

Tel. Roosevelt 7791

RAŠTAS KLAIPĖDOS
KLAUSIMU.

Mūsų tautietis p. J. J. Hert-
manavičius iš Chicago gruod-
žio 14, 1922, laišku kreipėsi
į Valstybės Sekretorių Hughes
Klaipėdos reikale. Gruodžio
pabaigoje jis iš to paties De-
partamento paimformuotas,
kad jo laiškas gautas.

Gerb. J. J. Hertmanavičiaus
rašto turinys įdomus. Jis su
juridine precizija pamatuotai
nušviečia Klaipėdos klausimą.
Suglaudę jo rašto mintis duo-
dame jas mūsų skaitytojams.
Jis. Vastybės išimtingai
elgiasi, nesimašydamos į Eu-
ropos kivičius. Tai pripažįsta
visi amerikoniai.

Teičias yra tarptautinių
reikalų į kurias Suv. Valsty-
bės turėtų kreipti dėmesio.

Vienas iš tų svarbiausių rei-
kalų arba klausimų yra Klaipė-
dos teritorijos sprendimas
Ambasadorių Taryboje. Klaipė-
dos teritorija tampa su-
dėta su Nemunu, kurio navi-
gacija Versailio sutartis nus-
tė tarptautinį charakterį. Ne-
mūnas Klaipėdos teritorijai
ka Baltijos jūron. Delto ir
atsai Klaipėdos uostas turi
tarptautinės reikšmės.

Standartinė Klaipėdos padė-
s neduoda naudos nei pasau-
ni nei tos teritorijos gyven-
jams. Po karo ta teritorija
skirta nuo Vokietijos ir iki
olei valdoma francūzų. Ji
keista šandie Europos in-
gijū lizdu.

Versailio taikos sutartis
Klaipėdos teritoriją paveda
s gyventojų apsisprendimui.
skui Ambasadorių Taryba
paskiria Lietuvai, tačiau
kinai palieka valdyti fran-

zams, pakol Lietuva neat-
stos ant stiprių kojų.

Vokietija valdė Klaipėdos
teritoriją, bet ji neturėjo tos
teritorijos savasties teisių. Tai
jos konferencijoje patsai bu-
vos Francijos premieras Cle-
menceau pareiškė, kad Klaipė-
da Vokietijai nepriklauso. Tai
Lietuvos teritorija ir Lietuvai
uri but grąžinta.

Nemunas gi bėga per Lie-
tuvos teritoriją ir todėl nega-
li but tarptautinamas. Juo la-
biaus, kad Lietuva nesiskaitė
santarvės priešininkė, bet vi-
są laiką kariavo santarvės pu-
sėje. Lietuviai savo žygiais
prisiėdė apginti Franciją nuo
sunaikinimo.

Dalį Nemuno ir aplinkines
Lietuvos teritorijas šandie
neteisingai okupuoja lenkai.
Nepasotinamas lenkų imperia-
lizmas ima skaudžiai atsilie-
pti į pačius lenkus. Lenkijoje
pradeda viešpatauti svetim-
šaliai, kurių teritorijas lenkai
turi užgrobę. Varšavoje išsili-
jo kraujas, kuomet Lenkijos
prezidentu išrinktas Lietuvo-
je gimęs lenkas. Tai lenkams
bausmė už prasielkimą su tei-
sybe, už norėjimą pavergti sve-
tinas tautas.

Lenkai turi Danzigo karido-
rių susisiekti su Baltija. To-
čias jie šandie grūdasi į Klai-
pėdą, per kuria jie galėtų pa-
siekti Lietuvos teritoriją. Ir
jei lenkams būtų pripažinta
ta teritorija, tuomet Europoje
nebutų taikos.

Štai delko tuo klausimu tu-
rėtų susidomėti Suv. Valsty-
bės.

Gana Europai intrigu. Klai-
pėda turi but galutinai pripa-
žinta Lietuvai. Nes tai viena-
tinis jai išėjimas jūron. To
reikalauja Lietuvos interesai,
gi pastarieji turi tamprų sa-
ryšių su pasaulio interesais ir
su pačia taika.

Suv. Vastybės remdamos
teisingą Klaipėdos klausimo
sprendimą pagalbos visai Eu-
ropai daugiau, negu panaikin-
damos karo skolas.

NUSIPIRK LIETUVOS
ALBUMELĮ.

Ką tik gavome iš Lietuvos
Albumelį dviejose dalyse. Jo-
se randasi gražiausi Lietuvos
vaizdai. Kaina pirmos dalies
40c. ir II dalis 40c. Užsaky-
kite tuojau, nes nedaug turime
Draugas Pub. Co.
2334 So. Oakley Avenue
Chicago, Ill.

KOMEDIANTŲ ŽYGIAI.

Žinomos slapto kaukuočių
Ku Klux klan organizacijos
vyriausias liūdas yra mieste
Atlanta, Georgia valstybėje.
Ta organizacija tenai inkor-
poruota. Tenai gyvena vyriau-
sioji jos viršininkai, visokios
rūšies "raganiai" ir kome-
diantai. Visi jie gyvena dide-
liame išteklėje. Įstoje orga-
nizacijon nariai sudeda dide-
lius pinigūs. Jie tenka virši-
ninkams. Nereikalauja jie
duoti jokių atskaitų iš pajū-
mų ir išlaidų. Tai nesusekama
organizacijos paslaptis, tik
vyriausias "raganius" viską
žino.

Tai organizacijai, kuri turi
visuose miestuose nemaža pa-
sekėjų, pasidarė karšta už jos
piktus darbus. Suv. Valstybių
visuomenės opinija kaip ba-
siausias nuo kalno sniegynas
klanistus gali užgrūti ir iš-
naikinti.

Delto, vyriausias "raganius",
Clarke skelbia, kad organiza-
cijoje bus padarytos svarbi-
sios reformos. Iki šiolei jom
priimami tik vieni protestan-
tai. Ir podraug atri kova ve-
lama prieš katalikus, žydus ir
juodveidžius. Bet trumpoj
ateity bus priimami ir katali-
kai ir visi kaukazinės rasės
žmonės. Svarbiausias tuomet
organizacijos tikslas busi-
s palaikyti baltosios žmonių ra-
sės viršenybę (supremaciją).

Tas "raganius" su save
projektu žada persikelti ir
Europon, kur taip mėgin-
s platinti klanizmą.

Tai gudrus komediantai.
Pasirodė, kad jie labiaus už
komunistus žalingi Suv. Val-
stybių demokratijai. Jei jie ti-
kisi savo tarpan patraukti ka-
talikus, tai prilygsta kvaili-
kų giminei. Kad Afrikos rais
tuose gyvenančios "monkės"

turėtų pinigų, tai jie pradėtu
ir jas organizuoti.

Karo laiku viešojoje arenoje
buvo pasirodęs čia tipingas
amerikoniškas komediantas
tai žinomas "Billy Sunday".
Ji amerikonišai vadina "evan-
gelistu". Pirm kelių dešimčių
metų jis Chicagoje buvo žino-
mas kaip paprastas bomas.
Kartą svaidinį bemušant jis
nugirdo salaveišius "giedant".
Jo širdis "sutirpusi" ir jis
atsivertęs, rašo Chicago laiš-
ko paskiriai. Po to metęs bonavi-
mą ir pasidaręs "evangelis-
tu".

Karo laiku "sausieji" ji par-
sikvietė Chicago sakyti "spy-
čius". Tam tikslui čia buvo
pastatyta erdva pašūrė, kai-
navusi kelis šimt. tukstančių
dolerių. Ji sutiko kaip karalių.
Chicago "greitinei" buta daug
tuščių entuziazmo.

Gausiai ji apmokėjo čia ir
kitur. Šandie gyvena kur
pietuose dideliame išteklėje.
Ir, be abejonės, išjuokia jis
žmonių dvasios silpnębę.

Netruksta ir kitokios rūšies
komediantų. Visi jie išnaudo-
ja gyventojus. Jų aukomis
krinta daugiausia silpno būdo
žmonės.

Bet slapto klanistų orga-
nizacijos viršininkai tai didžia-
usi už visus kitus komedian-
tus komediantai. Jie organiza-
uoja protestantus slapton or-
ganizacijon ir atvirai skelbia,
jog Amerika esanti protestan-
tinė, tad tik vienį protestan-
tai čia gali turėti viršenybę.

Argi tai ne komediantai tie
žmonės? Taip elgiasi jie lais-
voj, demokratinėje šaly, kur
konstitucija kiekvienam žmo-
gui garantuoja laisvę ir lygy-
bę!

Kuomet šandie valdžia už-
mūna tai organizacijai ant uo-
degos, jos viršininkai skelbia
naujus projektus. Mat, atmai-
no taktiką.

MOKSLO IR RELIGIJOS
CENTRAS ROMOJE.

(Specialis "Draugo" koresp.)
Roma. — Roma, nepaprastas
miestas. Dangus ir žemė susi-
bėga vienumon. Giedros pa-
dangė, kurioje šviečia žibintas
skleidžias žmonijai anžiny-
bės kelią; iivilizacijos židyns.
kultūros centras, Roma yra
pasaulio mokykla, nes ji yra
Kristaus įpėdinio sostinė.

Tos yra mintys kurias iš-
vystė T. Garagnani S. J. pas-
kutinėje savo konferencijoje
Grigaliaus Universitete. Jis
plačiai nupiešė mokslo ir tiky-
bos judėjimą kurs vis plačiau
pasireiškia Amžiname Mieste.
Tai iš Aukščiausiojo Kunigo
kyla skaitūs mokslo turtai,
tarpininkaujant 11 kongrega-
cijų ir 2 tribunolų kuriems
vadovauja įžymiausi kardinolai
ir prelatai.

Kristaus įpėdinio mokslo
po visą pasaulį skleidžia "Ac-
ta Apostolicae Sedis" (mėne-
sinis žurnalas) iš vienos pusės,
ir iš kitos, per nuncijus (pa-

siuntinius), delegatus, apaš-
tališkus vizitatorius, per tuos
dvasinės viršenybės ministe-
rius kuriems lygių nėra pa-
sauly ir kuri turi diplomatinę
mokyklą ir teisių kodeksą, ku-
rio aiškinimas priklauso spe-
cialie komisijai pirmininkau-
jant kardinolui Gasparri.

Šalip vadovaujamo intelek-
to, kitas mokslo ir tikybės ju-
dėjimas įvyksta kitose įstai-
gose, akademijose ir bibliote-
kose.

Grigaliaus Universitetas
kurs turi 40 profesorių ir 1,
000 studentų; kolegija "De
Propaganda Fide" kurioje
auklėjami virš 500 būsinčių
misionierių; kolegija "Angeli-
cum" vienuolių Dominikonų;
šv. Anzelmo kolegija Bene-
diktinių vedama; Biblijos insti-
tutas ir Rytų institutas; teolo-
ginės ir liturginės akademijos,
šv. Tomo Akviniečio kuria
Leonas XIII įkurė norėdamas
atnaujinti tomistinę filosofiją.
Bažnyčioje ir žmonijoje, vis
tai monumentai kalbą už pro-
tinį katalikiškos Romos ak-
tyvumą mūsų laikais ir anži-
ną harmoniją kuri yra tarp
mokslo ir religijos.

Prie Universitetų reikia pri-
durti įstaigas skiriamas krikš-
čioniško meno katurai: arche-
ologinė Akademinė, Benedikto
XIV įsteigta; krikščioniškos
archeologijos konferencijų
Draugija, aukštoji šventos mu-
zikos Mokykla, kurią šv. Sos-
tas įsteigė kad žemė para-
gautų danguos harmonijas.

Mokslo medžiagos taip pla-
čiai išsiaiškėjusioms studijoms
teikia bibliotekos. Pirmą
vietą užima Vatikano biblio-
teka. Ji turi 60,000 kodeksų,
800 pirmųjų spaudos raštų ir
virš 350,000 gravjūrų. Kasmet
260 mokslo vyrų Vatikano bi-
bliotekoje dirba.

Be Vatikano bibliotekos ten
ka pastebėti Latrano, Biblijos
ir Rytų instituto, "de Pro-
paganda Fide" kolegijos, Gri-
galiaus Universiteto kitas bi-
bliotekas. Iš tų katalikiško mo-
kslo turtų semia visų tautų
studentai ir mokslaviriai
skleidami pasauly Kristaus
ir jo Bažnyčios šviesa.

Jei nori augščiau lavintis
lietuvių rašyboje, nusipirk,
"Literatūros Teorija" vado-
vėlis augštesniosioms mokyk-
loms. Parašė K. Bizasukas.
Kaina 60c.

Draugas, 2334 S Oakley Ave.
CHICAGO, ILL.

SVEIKATA - BRANGUS
TURTAS.

DYSPEPSIJA.

Daug žmo-
nių kenčia
nuo nevirs-
kinimų vidu-
rių. Jei vidu-
riai gerai ne-
dirba, tai tam
jau gyveni-
mas nemela.
O dažniausia
patys kalti, jei
vidurius pagadin-
tų.

Dr. A. M. RACKUS
OFFICE
1411 So. 34th Ave.
Chicago, Ill.

viduriui jau yra sugadinti, tai
taikinkites prie šių taisyklių,
o viduriai dirbs geriau. Val-
gant visuomet, —

1) Valgyk lėtai.
2) Kramtyk gerai.
3) Gerk vandenį pirm val-
gant, bet negerk laisvą va-
gimo.

4) Valgyk paskirtą valan-
dą.

5) Jei esi pavargęs, gulkis
ir silekis prieš ir po valgio.

6) Prie stalo užmiršk apie
"svieto marnastis ir apie sa-
vo bėdas".

7) Kasdien vaikščiok tyra-
me ore bent po valandą.

8) Atsikėles iš lovos, trink
save su šlapiu abrusu.

9) Nevalgyk daug rūšių
valgių vienu kartu.

10) Negerk jokių gyduolių
del liuosavimo vidurių, nes-
nuodink su patentuotais "bi-
teriais", bet geriau valgyk
daug džiovintų slyvų sriubos
ir sėlenų blynelius, arba sėle-
nų (bran) duonos.

11) Atmink, kad gražios gė-
lės, svaigus staley meili ir
svaigė žemininkė ir graži mu-
zika netik teikia valgančiam
daugiau apetito, bet pagelbsti
ir vidurių virškinimui.

Klausimai ir daktaro atsaky-
mai.

Atsakymas p. F. Rui. — Ka-
dangi tamsta esi State Sana-
torijoje, tai tos įstaigos daktar-
ai lai tamstai pataria ką da-
ryti. Man nepridera į kitų
daktarų dalykus kištis.

Klausimas. — Esu kolegijos
studentas, 24 metų amžiaus,
nevedęs. Išpradžių man sekėsi
mokintis labai puikiai, gerą
atmintį turėjau, už atsižymėji-
mą moksle gaudavau prizus
(dovanas) o dabar pastebiu,
kad jau kitų studentų užpaka-
ly esu, atmintis atbukusi, su-

manumo neturiu, nors kas va-
karas iki vidurnakčio moki-
nuosi, bet lekcijas nevyksta
išmokyti. Meldžiu daktaro pa-
tarti kaip gyventi kad sekty-
si geriau mokytis. — J. G.

Atsakymas p. J. G. ui. — Kad
turėti gerą atmintį ir pasise-
kimą moksle, kiekvienam stu-
dentui patariu:

a) Mylėti, mylėti mokslą ir
mokintis iš ambiejios, o ne iš
prievarotos.

b) Nerukyti ir nevartoti jo-
kių nuodų bukinančių proto
pajėgas. Nerukantieji 30% yra
gabesni.

c) Nepersivalgyti prieš mo-
kinantes lekcijų. Valgyt tik
lengvai virškinamus valgius.

d) Tankiai mankštintis ir
maudytis.

e) Rytą ir vakare išeiti į
tyrą orą pasivaikščioti, bent
po pusę valandos. Paskui
traukti į savę orą per nosį o
išeisti per burną nuo 20 iki
60 sykių, ir potam įėjus kam-
barin tuoj gulki ir ramiai pa-
gulėti bent 10 minučių.

f) Kambarėlis kuriame mo-
kinies turi būti gerai išvėdin-
tas ir neperšiltas.

g) Kad mintis gerai koncen-
truotųsi, stalas turi būti tuš-
čias, neapkrautas visokiais
niekniekiais. Sienos turėtų bu-
ti nudažytos maloniai
melsva arba žalsva spalva.

h) Nesuerzink save nešva-
riomis mintimis, neskaityk lai-
kraščių, nevadovauk organi-
zacijoms, neklampok politikos
klampynę.

i) Nevartok jokių stimulan-
tų, tik rytmečiais kavos ga-
lima gerti, o einant guliti pie-
no. Nelaikyk nieko raudonos
spalvos; net knygos raudonais
viršeliais erzina dirksnius ir
todėl mintis sunku sukonce-
truoti. Mėlyna spalva yra ge-
riausia studentų draugė.

j) Miegok bent 8 valandas.
Jei skaitant knygą ima mie-
gas, tai mesk knygą į šalį,
įpravedink kambarį, pasilek ir
vėl mokinkis. Gerai išmiego-
jus, rytmečiais geriausias laikas
mokintis. Tie kurie anksti ei-
na guliti, išvakarė mažai ma-
kinas, o rytą anksti atsikėle
mokinasi, tai tiems geriausia
sekasi išmokyti savo lekcijas;
mat rytmečiais pasilsėję smega-
lys daugiau pajėgia.

ANGLI
NACIO

Anglekas
Workers
nizacijos v
tai darbuo

Kalstybių
ty naciona-
stybtos.
kasyklos p
savybėn ir
bės vedan
tuo budu a
lima atsi-
streičių.

ninkai but
mokami i
pigresnes a
Andai i
draugingą
dustrial D

Minėtos a
cijos devin
dentas C
gamintą pl
nacionalizu
las.

Angleka
vadai tvir
kus daikta
pagaminti
tuo fondi
syklas ir
tuoti.

Kasykl

Vyriaus-
cialė kom-
vertę pasl
abelnoji v
lių kasykl
pusantro
dolerių.

kad ta su-
didesnė u-
anglių var
kant angli

Tokia n
kainuotos
kasyklos.

Imant a
anglių kas
ja, šalies
ty išpirti
ono doleri

EKONOMI

(Iš A. M.)

VI. M

monė. Lie
kaus jų m
ją, paskirs
Valsty

399,774 ha
miškai 411

Privat
ha. (Ist. n
mės) 24,88

836,255 ha.
Tai su

Respubliko
Lietuvos.

Miškingiau
miškingum

Vilkaviškio
pos šalys e

žian, kaip
portuojanė
nuoimčių.

tuva, Euro
o neišvežt
kasmet iš

Sulietuvino A. Matutis.
IŠPAŽINTIES PASLAPTIS.
PENKIŲ VEIKSMŲ DRAMA.

(Tąsa)

SCENA XIII.

KUN. ROBLAKAS: Brangūs Dieve!
tie visi pinigai! Juk be priežiūros ne-
ma jų visų palikti čia! Ir-gi nelemta
visą maile pas seniuną ir palikti pas
nes ligonis galėtų numirti be kunigo.
gi, motin, tu galėtum man pagelbėti,
u šią naktį pasiliktum čia su vaikais,
mat, turin didelę pinigų sumą čia
je spintelėje.

MOTINA: Jeigu nėra kitokio būdo, tai
nu noru čia pasiliksiu. Bet, ar gi ne-
geriaus, kad pinigūs paslėptum
miegamam kambari? Ge-
žrakintum duris ir pinigai būtų ten
kas labiau apsaugoti.

KUN. ROBLAKAS: Labai gerai. Štai
as — bet, kur gi aš jį nukišau? Jums
stant, laikiau jį savo rankoje. Gal
ras?... Greitai, Karoli, duok šen rak-
mano drabužių spintos iš miegamojo.

Jis ir-gi rakina. (Karolis išeina). Turiu
pirmą įsitikrint ar pinigai dar savo vie-
toje.

(Karolis sugrįžta; kun. Robiakas at-
rakina spintelę).

KUN. ROBLAKAS: Tai ir vėl netei-
singas buvo įtarimas. — Dabar gi, motin,
pasitaisykite šiai nakčiai, kaip norite
(užsideda skrybelę, užsivėlka bruslotą,
etc.).

MOTINA: O kaip tolima kelionė?

KUN. ROBLAKAS: Gal negrįžiu iki
vidurnakčio, o gal gryšiu prieš rytmetį.
Taigi, likite sveiki! Dievas telaimina jus!
O Sventieji Jo Angelai tesergsti mus vi-
sus!

Uždanga nusileidžia.

ANTROJI VAIDYKLA.

REGINYS. — Sodno galas sujungtas
su Karilakio smukle. Prie skuobnio, suše-
dę — seniunas Vivonis, valdžians rasti-
ninkas Briardas ir Dr. Ravinis — poli-
tikuoja prie vyno bonkos. Karilakis stovi.

SCENA I.

SENIUNAS (kumščia mušiamas į

skobnį); Ir pamatysite tamtos, kad kle-
rikali partija per busimus rinkimus pra-
ves savo kandidatą. Jie, klerikalai, yra
gudrus, jų įtekmė auga; labdarybę nuodo-
dami jie patraukia savo pusėn, darbininkų
sluogsnius, minią. Ligoninė, kurią jie no-
ri pastatyti vienuolėms seserims, tai ne-
bloga korta jų rankose ir šitas kunigas
visai ne toks kvailas, kaip manome jį
esant.

RASTININKAS: Valdžia turėtų už-
drausti ligoninės statymą ir apskritai at-
imti iš dvasiškosios pavargėlių ir ligonių
globos teisę, ypač iš vienuolių seserų, ku-
rios ir yra tų kunigų klerikalų taikininkė
kariuomenė.

SENIUNAS: Ateis, ateis ir tas savo
laiku. Juk ir Roma nebuvo pastatyta su
viena diena. Ir dabar, kaip tik prieš rin-
kimus, jeigu darytume kokių sunkenybių
del ligoninės pastatymo, tai būtų sunkus
politikos apsirikimas.

KARILAKIS: Jeigu tik galėtume su-
gauti kokią nors skandalo istoriją apie
ilgaskvernius ir paleisti per laikraščius.

SENIUNAS: Dabar niekas daugiau

nejdoma, tu tušiomis senonis pasakomis.
Teivai, jeigu kas galėtų sučiupti gerą,
tvirtai pamatuotą skandalo istoriją, įvy-
kusią toje vietoje, kur kiekvienas, maty-
damas, galėtų įrodyti tą asmenį ir tarti:
"Štai, matote, kokiais yra jus kunigai!!"
Tai būtų bent kokia nauda. Bet gi jie žino
tai ir gerai elgiasi; ir-gi neišleidžia viešu-
mon, to, kas kalbėtų jų nenaudai.

RASTININKAS: Bet, ar gi negalima
butų parašyti taip sau kokį mažytį roma-
ną bei sugalvoti kokį skandalą? (leisda-
mas iš-lėto cigaro dūmus).

SENIUNAS: Senuoju principu:
"Šmeišk, šmeišk, o vis kas nors prilips",
— tik gaila, kad panašūs ginklai papras-
tai kenkia daugiau užpuolikiui, kaip už-
paltajam.

DR. RAVINIS: Labai teisinga pasta-
ba. Aš gi apskritai stoju už kiek švaresnę
kovą, negu kad veda mūsų partija.
Gi jusų kabos, kad reikia tik val-
stybei palikti ligonių globą su valstybės
globėjais ir globėjomis vieton vienuolių
seserų, tai aš laikau griežtai priešingos
nuomonės. Budamas jaunu gydytojo asi-

tentu per paskutinį karą, aš mačiau visą
tą dalyką. Taip, kol šitoms valstybinėms
globėjoms tenka globoti gražų, jauną,
lengvai sužeist

SĖJIKAS

ANGLIŲ KASYKLŲ NACIONALIZAVIMAS.

Anglekasių "United Mine Workers of America" organizacijos vadai jau kelinti metai darbuojasi, idant visos S. Valstybių anglių kasyklos būtų nacionalizuotos arba suvalstybtos. Tas reiškia, kad kasyklos pereitų nacijos nuosavybėn ir pačios vyriausybės vedamos. Jie sako, jog tuo būdu ant visados būtų galima atsikratyti darbininkų streikų. Nes tuomet darbininkai būtų atitinkamai apmokami ir visuomenė gautų pigesnes anglis.

Andai New Yorke turėjo draugingą susirinkimą "Industrial Democracy League". Minėtos anglekasių organizacijos devintojo distrikto prezidentas Goleden padavė pagaminą planą, koku būdu su nacionalizuoti anglių kasyklas.

Anglekasių organizacijos vadai tvirtina, jog nėra sunkus daiktas šalies vyriausybei pagaminti atitinkamą fondą. Tuo fondu išpirkti visas kasyklas ir paskui jas eksploatuoti.

Kasyklų apkainavimas.

Vyriausybės paskirta specialė komisija ištirti kasyklų vertę paskelbė raportą, jog abelnoji visų minkštųjų anglių kasyklų vertė siekia nuo pusantro iki dviejų bilionų dolerių. Komisija pažymi, kad ta suma menkai kuo yra didesnė už sumą, sumokėtą anglių vartotojų 1920 m. perkant anglis.

Tokia maždaug suma apkainuotos ir kietųjų anglių kasyklos.

Imant abelnai visas perdev anglių kasyklas, sako komisija, šalies vyriausybė jas galėtų išpirkti už puspenkto biliono dolerių.

Anglekasių projektas.

Anglekasių organiz. vadai turi pagaminę ir programą kasyklų perėmimui.

Pirmiausia skiriama specialė komisija, kurion turėtų išeiti valdžios, anglekasių ir vartotojų atstovai.

Ta komisija, anglekasių vadų nuomone, turėtų but sudaroma iš dalies pramonės grupių ir iš dalies paties prezidento. Tos komisijos tikslas būtų nustatyti anglims kainą ir išspręsti kitus dalykus kuro klausime.

Kasyklas turėtų valdyti nacionalė taryba, sudaryta iš trijų grupių asmenų. Tos grupės reprezentuotų finansus, techninius dalykus ir administracinę valdžią, paskui anglekasius ir vartotojus. Narius tarybon turėtų skirti specialė komisija. Bet kandidatus galėtų paduoti atskirios grupės.

Užmokesnio klausimas.

Tokioj sistemoj svarbiausiu už visus kitus reikalus būtų nustatymas užmokesnio anglekasiams. Anglekasių vadai tą klausimą ir deda pirmon vieton. Juk del užmokesnio daugiausia ir darbuojamasi kasyklas nacionalizuoti. Jie sako, kad šandie anglekasis visai prastai apmokamas. Sunacionalizavus kasyklas jie tikisi darbininkui laimėti aukštą užmokesnį.

Tėčiau, jų nuomone, tą užmokesnį ar tik neprisieitų normuoti, kaip kad labiaus pasišventę ir gabesni darbininkai gautų didesnius atlyginimus už kitus.

Reikia abejoti.

Kad streikai turėtų išnykti sunacionalizavus kasyklas, tai anglekasių vadai turi tiesą. Nes tuomet streikus uždraustų pati vyriausybė.

Bet kad iš sunacionalizavi-

arba visuomenė, tai reikia abejoti. Karo laikais vyriausybė kontroliavo šalies geležinkelius. Iš geležinkelių beliko vieni grobai. Padarytas bausis nepreteklius ten, kur turėjo buti pelno. Tik pati visuomenė apsunkinta. Nes kasgi turi padengti nepreteklių, jei ne visuomenė.

Sunacionalizavus kasyklas, tuojaus valdybon įsisbriantų politika. Trumpu laiku anglys nebūtų įperkamos. Praplistų papirkimai. Visa sistema but suvarstyta "raudonomis gijomis." Anglekasių vadai tikisi iš to pelno. Ir kai kurie iš jų tikrai daug pelnytų pačių darbininkų ir visuomenės lėšomis.

Geriausias pavyzdys.

Turime mes šandie nacionalė prohibiciją. Jos vykinimui reikalingi organai. Jų užlaikymui skiriami milijonai. Rodos prohibicijos viršininkais turėtų but skiriami ty dalykų žinovai, uolūs darbuotojai.

Bet taip nėra. Skiriami nekompetentiniai asmenys. Jiems ne prohibicija rupi, bet pelningos vietos. Delto ir pati prohibicija neturi pavykimo. Ir niekur negali but gera, kur įsimašo politika. Tuotarpu yra žinoma, kad čia be politikos nežingsi nei vieno žingsnio.

Delto su kasyklų nacionalizavimu būtų atlikta nedovantota klaida, kurią nelengva būtų pataisyti. Politikieriai to labai pageidauja.

Nieškokime "pyragų," jei turime duenas.

Darbin.

LDS. CHICAGOS APSKR. PRAKALBOS.

WEST SIDE, (Chicago).— Gruodžio 31 d., Aušros Vartų parap. svet. įvyko LDS. Chicago Apskr. prakalbos. Kalbėjo įžymus darbininkų reikalių gynėjas, kun. F. Kemėšis. Jis kaip aukštųjų sociologijos mokslų studentas, plačiai dėstė darbininkų reikalus. Gerb. kalbėtojas įrodė reika-

lą spiestis ir kooperacijas jeigu mes norime pasilietosuoti nuo baisios kapitalistinės sistemos išnaudojimo.

Zmonės matyti visi pritaria kooperacijai, fik reikia pradėti veikti.

Po gerb. kun. F. Kemėšio kalbos dar kalbėjo visiems gerai žinomas kalbėtojas, "Lai-vo" redaktorius kun. B. Bumšas. Jis plačiai išdėstė ir parodė koki "žemiškąjį rojų" pagamino Rusijoje bolševikai ir kiti socialistai, kur milijonai badu miršta ir milijonai yra šaudomi ir kitokiais būdais naivijami. Po prakalbų buvo rodomi paveikslai apie kooperatyvų judėjimą.

Prie Darbininkų Sąj. prisirašė 10 naujų narių. Žmonių atsilankė pilna svetainė.

Gerb. kun. F. Kudirka svetainę suteikė veltui. Ačiu jam. Susipratęs darbininkas.

FABRIKŲ STATYMAS LIETUVOJE 1922 METAIS.

Šimet fabrikų bei didesnių dirbtuvių statoma šiose vietose:

1. Netoli Kauno, Kinderiškių dvare, Garliavos valsč. prie geležinkelio, b-vė "Fleming" stato didelę skerdyklą, šaldyklą ir konservų fabriką.
2. Kauno — Vilijampolė, b-vė "Vienybė" stato medžio apdirbimo fabriką.
3. Kauno — Vilijampolė, Ramasas ir Beilisas stato didelį degtukų fabriką.
4. K. — Vilijampolė, ake. b-vė "Dabartis" iš valdžios išnuomotuose trobėsiuose įrengė bulvių krachmolo, spirito, sirapo ir dekrmino dirbtuvę.
5. — b-vė "Betonit" stato plytų ir betoninių išdirbinių fabriką.
6. — Streichmanas ir Orliņas stato lentpiuvę ir baldų dirbimo dirbtuvę, vardu "Universal."
7. — 2. Šančiuose, b-vė "Drobė" stato popieriui dirbti fabriką.
8. — 2. Šančiuose, Al-285, o su mažesnis apie 6000.

MUSŲ DAINOS KARALAITE.

P-lė Marijona Rakauskaitė.

Garsioji Chicago lietuvų dainininkė.

Jos stiprus, lankstus bei grakštus balsas, dideli artisti-

niai gabumai senai yra atkreipę net svetimačių dėmesį. Neveltui p-lė M. Rakauskaitė yra pakviesta į Lietuvos Valstybinę Operą. Po jos koncertų Chicago's tokie laikraščiai, kaip "Herald Examiner" ir kiti, ne sykį yra taip pat labai palankius atsiliepimus ir jos paveikslus.

Sausio 7, ji dalyvauja Katalikų Seimo Vakare, Bridgeporte, šv. Jurgio parapijos svetainėje, kur bus smuikininkas-virtuozas p. M. Leškevičius ir kiti geriausieji muzikai ir dainininkai.

Jaučiama iš visų kolonijų, kad tame vakare bus žmonių tiek, kiek dar nėra buvę šimet nei viename vakare. Nes ir programa paringta iš geriausių dalykų, dalyvaujant geriausiems artistams.

GERAS PATARNAVIMAS

DRAGŲ PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIUJE

Esame padarę sutartis su didžiausiais Lietuvos Bankais ir todėl galime patogiai patarnauti visiems persiunčiami pinigus į visas Lietuvos dalis.

Siunčiame arba mes patys arba Jums galime duoti draftą (čekį) litais ar doleriais. Čekį Jūs patys turite siųsti į Lietuvą, o ten lengvai čekį išsimainys. Siunčiant čekiais gali būti greitesnis pinigų gavimas.

Netikime, kad lito vertė sumažėtų. Bet gi kas bijo, kad litų kursas gali nūpulti, tiems išsiunčiame doleriais ir jeigu litai ištikrųjų nūpultų, tai išsiuntus doleriais Lietuvoje gautų daugiau litų.

Persiunčiame pinigus **Kablegramais.**

Perkeliamė pinigus į Lietuvos Bankus ant procentų arba del kiekvieno pareikalavimo.

Visais pinigų reikalais kreipkitės į

DRAGŲ PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIU

2334 South Oakley Ave. Chicago, Illinois. Atdaras kasdieną (išskyrus šventadienius) nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakare.

EKONOMINĖ IR FINANSINĖ LIETUVOS PADĖTIS.

(Iš A. Morauskio straipsnio, tilpusio "Lietuvos Ukyje").

I. Žemės reforma.

(Tąsa).

VI. Miškai ir medžio išdirbimo pramonė. Lietuvos miškų likusių nuo smarkaus jų naikinimo per vokiečių okupaciją, paskirstymas dabar toks:

Valstybiniai ir buv. majoratų miškai 399,774 ha. Buvusių privatinių savininkų miškai 411,593 ha. Viso 811,367 ha.

Privatinių savininkų miškai iki 27 ha. (Ist. nustatyta norma prie 80 ha. žemės). 24,888 ha. Bendras miškų plotas 836,255 ha.

Tai sudaro 16,9 nuoš. visos Lietuvos Respublikos teritorijos. Įvairių atskirų Lietuvos rajonų miškingumas įvairus. Miškingiausia yra Trakų apskritis, kurios miškingumas 40 nuoš.; mažiausia miško Vilkaviškio apskrityje — 5,3 nuoš. Europos šalys eksportuojančios mišką turi mažiau, kaip 30 nuoš. miškingumo, o importuojančios nedaugiau kaip aštuoniolika nuošimčių. Iš to seka, kad Lietuva, Europos mastu, turi mišką įvežti, o neišvežti. Tuo tarpu, nuo 1919 m. kasmet iš jos išvežama bemaž 300,000

festmerių. Trukstant anglių, Lietuvos geležinkeliai ir dirbtuvės taip pat perėjo prie apkurenimo malkomis. Metinis naturalis Lietuvos miškų prieauglis 1921 m. buvo skaitomas 2,106,198 festmeterių, kurie tada buvo prilyginami 7,353 ha. miško ploto (po 2,65 festmerių ha.). Praėjusiais gi metais Lietuvos respublikoje buvo iškertama miško iki 9,500 ha., iš kurių vietiniams reikalams ėjo arti 3,000 ha., geležinkelių reikalams arti 1,000 ha., pramonės reikalams arti 1,000 ha.; savivaldybėms — 900 ha. ir tt.

Miškų ukis 1922 m. vasarą išrodė šiaip. Vidutinis metinis prieauglis (biržų) visame Lietuvos respublikos miškų plote miškų inspektorių ir girininkų šiais metais suvažiavime buvo apskaičiuotas 3,344,980 festmeterių ir — pervedus į miško plotą — buvo nustatytas tikrai 6,915 ha. Iš atžvilgio į mūsų miškų ukio stovį jis nepraneša 5,015 ha., nes naturalio prieaugliaus dalis jau iškirsta praėjusiam žiemos sezone ir anksčiau. Todėl ir 1922-3 m. sezonui paskirta iškirsti, be nurodyto 1923 metų prieaugliaus 5,015 ha., 1924 m. 3,330 ha., 1925 m. 1,173 ha., 1926 m. 213 ha. Viso 9,731 ha.

Numatomas miško pareikalavimas, išimant pareikalavimus pramonei, eksportui, geležinkelams ir kitiems reikalingams, apskaitomas šiuo festmerių kiekiu: Gyventojams statybai 640,675, mal-

koms 2,467,423, viso 3,108,099.

Valdžios įstaigoms 121,000, malk. 515,000, viso 36,000.

Iš viso statybai 761,675, malkoms 2,982,424, viso gi 3,744,099.

Tas 400,000 festmerių praneša vidutinį prieauglį, prie to visa ši stoka yra malkoms. Statomojo gi miško aukščiau nurodytiems reikalams yra net žymus perteklius (daugiau 1,000,000 festmeterių), kurį taip pat reikia priskaityti trukstant malkų skaičiūn. Tuo būdu, malkų kurui gyventojams ir valdžios įstaigoms gali trukti daugiau 1,400,000 festmeterių jei jų nepakeis statomuoju mišku. Iš čia visu vajzdungumu išeina reikalas kaip tik galima skubėti kurenimą malkomis pakeisti durpėmis, rudniomis, anglimis, kurių Lietuvoje dideli sluoksniai ir tt. Be to, reikalinga skubėti apdiegti mišku visos esančios miškuose aikštės, o taip pat ukiui neišduodamos žemės ir t. p.

Prie to verčia taipgi reikalas padidinti savos miško medžiagos perdirbimą pramonės keliu, nes statybos reikalai, kaip aukščiau matėme, artimiausiais metais prarys milžinišką esamos miško medžiagos kiekį. Klaipėdos krašto prie Lietuvos respublikos prijungimas gali sustiprinti ir kitokias miško apdirbimo pramonės dalis, kurių laukia didelė ateitis.

Eksportas, ypač neapdirbtos miško, iki šiam laikui buvo neišvengiamas blogumas, nes iš jo Lietuvos valdžia sėmė trukstamas jai lėšas.

Per visas Lietuvos muitinės išvežta malkų, išdirbtos ir neišdirbtos miško medžiagos 1920 m. 438,980.77 festmet. vertės 183,786,816 aukšinų; gi 1921 m. — 429,451 festmet. vertės 191,333,194 aukšinų.

Miško eksportas 1920 m. sudarė 37,5 nuoš. viso užsienių išvežimo, prie to neišdirbtos miško medžiagos buvo išvežta daugiau, kaip dvigubai, negu išdirbtos medžiagos; 1921 m. ji sudarė 30 nuoš. viso eksporto; išdirbtos ir neišdirbtos miško medžiagos jau buvo išvežta už vienodą sumą. Padidėjęs procentinis miško eksporto santykis su bendra viso eksporto suma (prieš karą jis sudarė 25,32 nuoš. viso buvusių Lietuvos gub. išvežimo) išaiškinimas palyginamu karo laiku nualintus Lietuvos respublikos eksporto galimumo sumenkėjimu ir iš kitos pusės, žymiai padidintu miško eksportu, ypatingai 1920 m., kada buvo neišnaudoto miško perteklius.

Iš pašalinių miško turty utilizacijos (sunaudojimo) produktų ypatingos reikšmės gavo — del vakarų Europos reikalams Sibiro pušinių kailių neprieinamumo — išvežimas ten kailių, kas jau sudaro stambų Lietuvos užsienių prekybos

straipsnį. Taip pat sutiprėjo vidujinis ir užsienio miško paukščių ir žvėrių, grybų, uogų ir kitų miško produktų pardavimas.

Pabaigiant, galima nurodyti į mūsų vadovaujančių miško ukui sluoksnių pageidavimus, kurie taip pat subrendo ir praktiniam visų suinteresuotų sluoksnių vykdymui. Labai dabartiniu laiku sumenkėjusių mūsų miškų naikinimui išvengti reikalinga uždrausti eksportą (išvežimą) malkų (kuro), taipgi ir statomosios medžiagos, kuri, kaip aukščiau matėme, neaprežtam kiek reikalinga žemės reformos reikalams. Toliaus, visomis priemonėmis, — tame skaičiuje ir aukštą draudimo premiją nustatant, — reikalinga paralizuoti miestų ir miestelių iš medžio medžiagos atstatymui ir stogų ir gontų bei lentų dengimas. Miestai ir miesteliai perpildyti medinių trobesių pas mus dega bemaž kas 10 m., ir dabar po karo, kada viskas nualinta, reikia tai visais būdais trukdyti. Dažniems gi miško gaisrams išvengti reikėtų taipgi drausti ganyti miškuose gyvulius. Be to, tuo pačiu laiku, reikia visais būdais pakelti durpių, plytų, čerpių ir kitokio mineralio kuro bei statomosios medžiagos gaminimą ir naudojimą. Tuo tikslu reikalinga atitinkamas dirbtuves aprūpinti reikiamu kuru, gaminiu įrankiais ir t. p. (Tąsa seka).

BLAIVYBĖS DIRVA.

BLAIVININKŲ DR. JA DAR- BUOJASI, PASIŽYMI AUKOMIS.

WORCESTER, Mass. — Blaivininkų 25 kp. metinis susirinkimas įvyko gruodžio 14 d. pabažnytinėje šventėje. Rūpintis apsaugoti visus kuopos reikalus sekė rinkimas valdybos 1923 m. Į valdybą išrinko: sekkančius: Dr. vad. — kun. J. J. Jakaitis, pirm. — V. J. Blavackas, pag. — J. Daučinas, nut. rašt. — M. Urmonienė, turt. rašt. V. Liutkienė, ižd. T. Čepkauskienė, ižd. glo-
bėjas — M. Litvaičiukė ir A. Masiulionukė; į K. Federaciją atstovai — M. Veniukė ir J. Svirskas; į L. L. Paskolos kom. — J. Tatalis ir O. Žiurinskienė; į Labd. Dr. ja — M. Ščiukienė; knygiai — M. Bakšytė ir J. Tatalis; tvark-
dariai — P. Liubinas ir A. Mačiulionukė. Sekantiems me-
tams turime gerą valdybą. Linkime laimingo pasisekimo.
Šis metinis susirinkimas buvo tikrai istoriškas, nes ja-
me atlikta daug labdarybės darbo.

1) Labdaringai Dr. ja į Ka-
lečinį fondą sušelpimui Liet.
našlaičių aukojai sekant: po
\$1.00 V. Zinkienė ir V. Rimša;
po 50c: O. Žiurinskienė ir
T. Čepkauskienė; su smul-
kiais \$5.00.

2) Lietuvos Blaivininkams
pataisymui Liaudies namų,
kurios Lietuvos valdžia pa-
vedė jiems, aukojai:

J. Svirskas \$2.00; po \$1.00:
kun. J. J. Jakaitis, J. Vait-
kus, M. Veniukė, M. Kirmilie-
nė, I. Rokienė, A. Mačiulio-
kė; po 50c: V. Rimša ir M.
Cvikliutė; viso su smulkiais
\$10.00.

3) Šv. Kazimiero par. nau-
jos mokyklos fondan aukojai:
kun. J. J. Jakaitis \$4.00; po
\$1.00: J. Vaitkus, J. Svirskas,
O. Garmukė, V. Zinkienė, M.
Urmonienė, Urš. Tatulienė,
V. J. Blavackas; su smulkiais
surinkta \$14.10. Iš izdo pri-
dėjo 35.90. Viso pasidavė 50
dolerių. Taigi Worcesterio
blaivininkai yra pasižymėję
savo dėsnumu, kaip tai rem-
dami savo tautos ir parapi-
jos reikalus, žodžiu gelbsti

savo klebonui kuomi galima.
Kaipgi neremti, kad ir mu-
sų gerb. klebonas kun. J. J.
Jakaitis visados lanko mūsų
susirinkimus, suteikia naudin-
gų patarimų ir duoda labai
pamokinančias paskaitas. Be-
to, dar ir su auka prisideda,
kad draugijos vardas būtų
plačiai žinomas. Dar čia ma-
lonu priminti, kad mūsų gerb.
klebonas kun. J. J. Jakaitis
naujai mokyklai padėjo tvirt-
tą pamatų aukodamas \$1,000.
Negana to, kad paaugojo sa-
vo sveikatą ir visą savo lai-
ką, bet dar ir gausiai auko-
ja. Worcesterio blaivininkai
netik rupinasi savo brolius
lietuvius išgelbėti iš alkoholio
vergijos, bet dar atlieka ir
daug labdaringų darbų, kaip
tai: aukodami parapijos ir
Tėvynės reikalus. Taigi, bu-
roliai ir sesers, lietuviai-tės,
jeigu norite nuveikti didelius
darbus, tai rašykite į taip di-
dėlį ir prakilią Blaivininkų
organizaciją, o bus begalo di-
dėlė nauda jums, jūsų vai-
kams ir visai lietuvių tautai,
nes visi žino, kad tik blaivi
žmonės nuveikia didelius ir
naudingus darbus. Taigi, bu-
kime visi blaivi, nes kurioje
šalyje gyvena blaivybė, ten
ir tauta gyvena, ten yra
meilė artimo ir meilė prie
Dievo. Jau mes aiškiai ži-
nome kurios galingos tautos
žuvo pasaulyje, tai visos žuvo
iš priežasties girtuokliavimo,
nes per girtuokliavimą žmoni-
ja žengia į nelaimės ir žūna.
Taigi organizuokimės kol dar
nėvėliu ir bukime blaivi.

Reporteris.

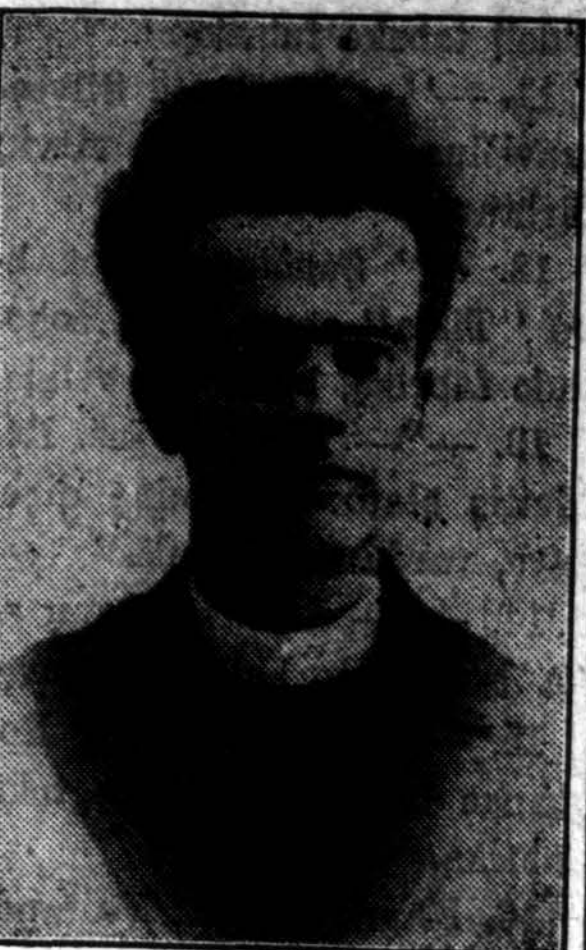
PRANESIMAS.

“Draugo” Kalendorius 1923
m. visiems “Draugo” skaity-
tojams jau išsiųstas. Kurie
imate “Draugą” tiesiog nuo
agentų, reikalaujate jo nuo jų,
nes jiems visiems jau pasiū-
stas. Kalendorius nuolatiniams
skaitytojams turi būti duoda-
mas dovanai.

Kas užsirašys “Draugą”,
tam kalendorius bus išsiųstas
tuojau.

“Draugo” Administracija, dienyje prieš prakalbą.

“VAIKELIO JEZAUS DR.” RINKLIAVA CHICAGOJE.

Kun. J. Norbutas, “V. J.”
Dr. našlaičių prieglaudų įga-
liotinis.

Kun. J. Norbutas praneša
mums, jog prakalbos ir rink-
liava našlaičių prieglaudų
(Kaune ir Slabadoje) nauda
vyksta puikiai.

Pačiame Chicago mieste
jau surinkęs virš \$1,000. At-
skaita bus talpinama dalimis
“Drauge.” Šiame mėnesyje
kun. Norbutas užsibrezęs maž-
dau sekanti prakalboms marš-
rutą:

- 7 sausio (ned.) Rockford, Ill.
- 8 — Sheboygan, Wis., 7:30 val. vak.
- 9 — Port Washington, Wis., 7:30 v. v.
- 12 — Racine, Wis., 7:30 v. v.
- 13 — Milwaukee, Wis., 7:30 v. v.
- 14 — Waukegan, Ill., tuoj po sumos.
- 14 — Kenosha, Wis., 7:30 v. v.
- 15 — Kewanee, Ill., 7:30 v. v.
- 16 — Westville, Ill., 7:30 v. v.
- 17 — Spring Valley, Ill., 7:30 v. v.
- 19 — Oglesby, Ill., 7:30 v. v.
- 21 — Springfield, Ill., tuoj po sumos.
- 22 — East St. Louis, Ill., 7:30 v. v.
- 24 — Kansas City, Kans., 7:30 v. v.
- 25 — Omaha, Nebr., 7:30 v. v.
- 26 — Sioux City, 7:30 v. v.

Prakalbų vieta (svetainė) bus nurodyta iš sakyklos at-
tinkamoje bažnyčioje, nedė-
li.

Laikę prakalbų rodoma ir
gi gražūs pavelslėliai iš Lie-
tuvos prieglaudų gyvenimo.
Kun. Norbutas greitai laiku
mano grįžti Kauną ir todėl
jam esą labai sunku prisita-
kinti prie patogesnio prakal-
boms laiko.

DAUGIAU JEGŲ! — VAKARAS.

DETROIT, Mich. — Blai-
vininkų 32 kuopa darbuojasi
visomis savo pajėgomis. Tik
dar neperdaugiausia tų jegų
turi, Vietiniai darbuotojai y-
ra išsiskyrę daugiausia po
kitas draugijas. Bet tikimā-
si, kad nemažai darbuotojų
pamatys svarbą darbuotis
blaivybės dirvoj ir ateis Blai-
vininkų 23 kuopai į talką.

Kuopos susirinkimai įvyk-
sta gan gyvi.

Rengiamasi prie vakaro
kurs įvyks vasario 4 dieną.
Vaidins gražų veiklą “Ant
bedugnės krašto,” trijų veik-
smų vaizdelį iš liaudies gyve-
nimo. Blaivininkas

“DRAUGO” AGENTAI SVETUR.

Dienraštį “Draugą” galima
gauti sekančiose vietose:

A. J. Pateckis,
494 Park Str.
Hartford, Conn.

Rev. J. Valantiejus,
46 Congress St.,
Waterbury, Conn.

J. P. Vasilionkas,
820 Bank Str.
Waterbury, Conn.

J. Vasilionkas,
3 Spaulding Ave.,
Spring Valley, Ill.

G. Burcikis,
1522 N. 8th Str.
Springfield, Ill.

J. Gedminaitė,
1800 So. 11th St.,
Springfield, Ill.

A. Kazlauskas,
1530 Sangamon Ave.,
Springfield, Ill.

A. Mileris,
1713 E. Adams St.,
Springfield, Ill.

J. Villiončikas,
210 N. English Ave.,
Springfield, Ill.

C. Gober,
4834 Wegg Ave.,
E. Chicago, Ind.

P. Supranavičius,
10 W. 16th Ave.,
Gary, Ind.

J. J. Aukskalnis,
1604 Jefferson St.,
Gary, Indiana.

J. Rasimas,
2503 Carrville Rd.
Sioux City, Iowa.

The Lithuanian Store,
Athol, Mass.

M. Abračinskas,
187 Ames Street,
Brockton, Mass.

Rev. J. J. Jakaitis,
41 Providence Str.,
Worcester, Mass.

J. Filipovich,
437 So. Paca Str.,
Baltimore, Md.

A. Kurelaitis,
834 Hollins Str.,
Baltimore, Md.

K. Abyahala,
9258 Cardoni Ave.,
Detroit, Mich.

J. Nakas,
1916 25th St.,
Detroit, Mich.

S. Stepulionis,
9574 Cardoni Ave.,
Detroit, Mich.

P. Lukšis,
190 Van Buren Str.,
Newark, N. J.

F. Karpaitis,
127 E. Main Str.,
Amsterdam, N. Y.

J. Mikenas,
235 E. Main Str.,
Amsterdam, N. Y.

Rev. J. Židinavičius,
260 E. Main St.,
Amsterdam, N. Y.

“Artojas”
E. 79th & Superior,
Cleveland, Ohio.

V. Staupas,
2120 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

F. A. Szukys,
2345 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

M. Vetartis,
937 Washington Ave.,
Braddock, Pa.

M. Vaikšnoras,
532 Ammon,
Homestead, Pa.

Rev. J. Kaulakis,
324 Wharton Str.,
Philadelphia, Pa.

J. Matulėnas,
906-908 Lincoln Str.,
Waukegan, Ill.

Darbininkų Užsiga
1447 So. 50th Ave.,
Cicero, Ill.

J. Mockus,
1301 So. 50th Ct.,
Cicero, Ill.

Rev. B. Franch,
1101 23rd Street,
Melrose Park, Ill.

St. Petrauskas,
726 So. Lincoln Str.,
Waukegan, Ill.

Rev. J. Svirskas,
285 E. 14th Str.,
Chicago Heights, Ill.

Pr. Statkus,
453 N. 13th Str.,
Philadelphia, Pa.

S. Taraila,
3221 Edgemont Str.,
Philadelphia, Pa.

Rev. J. Zimblys,
Salmon & Venango,
Philadelphia, Pa.

J. P. Križanuskas,
38 E. Center Str.,
Shenandoah, Pa.

ROSELAND, ILL.

V. Kaušilas,
119 E. 107 Street

J. Ramanauskas,
10808 So. Michigan Ave.

M. Šlikas, 10524 Wabash Av

Apie Kristaus Sekimą. Ši
knygtutė parašyta šv. Tomo iš
Kempio. Ją skaitydams, žmo-
gus randa tikrą dvasiai mai-
stą. Ne vienas paklydėlis ją
skaitydamas atsivertė ant tie-
sos kelio. Ji tinkama visiems
luomams. Jos kaina, su audek-
lo aparais \$1.20, skuros apd.
\$1.80.

“Draugo” Knygynas,
2334 So. Oakley Ave.

JAU GALIMA GAUTI DIENRASČIO “DRAUGO”

1923. KALENDORIUS

“DRAUGO” kalendorius dviejų spalvų.
“DRAUGO” kalendoriuje pažymėtos šventės ir pasninkų dienos.
“DRAUGO” kalendorių puošia gražūs Lietuvos vaizdėliai.
“DRAUGO” skaitytojai ir naujai užsirašantieji dienraštį metams ar pusei metų kalendorių gauna dovanų.
Perkant Kalendoriaus Kaina 25c.

Adresas: DRUGAS PUBLISHING CO.

2334 South Oakley Avenue

Chicago, Illinois.

PADARYK SAVE BLAIVU— IR VISAS KRAŠTAS PRADĖS BLAIVĖTI.

(Korespondencija iš Kauno).

(Užbaigta).

Stud. Juozelienaitė savo trumpojo
kalboje lietuvių mokyklų ir šeimynos gyve-
nimą. Kalbėdama apie mokyklas, pa-
žymėjo ištirtą gausų negabumą vaikų iš
geriančiųjų tėvų. Toliaus kreipėsi į kil-
nesnį mūsų jaunimą — į studentiją, kad
ji ateitų pagelbon, padėdama gaminti
raštų alkoholio pragaistingumui aiškinti
ir kraštą iš svaigalų traukti. Pagaliau
kalbėtoja primygdama palietė mūsų sei-
mynų širdis — moteris: blaivi moteris,
mokanti be svaigalų vaišinti svečius, ga-
li žymiai prisidėti prie blaivybės išpla-
tinimo, blaivyjoji lietuvių gražiai pa-
taikys išsirinkti blaivų vyrų. Mūsų mo-
teryje čia daug gera kraštui padariusios
praitytės, jos privalo ir dabar imtis Lie-
tuvą gelbėti iš svaigalų nelaimių.

Paskutinis kalbėjo Dr. J. Eretas.
Girdėti — jis sakė — balsų, buk geri-
mas esąs privatinis kiekvieno žmogaus

dalykas. Kas, girdi, jam uždraus gerti,
jei geria už savo pinigus, geria namie.
Neteisybė. Tai nėra privatinis dalykas.
Žiūrėk, valdininkas ima algą. Iš kur jis
tuos pinigus ima? Iš valstybės izdo. O
izdo iš kur atsirado tie pinigai? Iš mu-
sų mokesčių. Tai ar mes galim būti
ramūs, kai tas valdininkas prageria tuos
pinigus? Visai ne! Mums rūpi, kad
mūsų sunkiai uždirbti mokesčiai būtų
valstybės tarnautojų naudingai sunaudoti.
Toliaus geria ir ministeriai. Ana
Kaune valdiškame restorane “Metropo-
lyje” mūsų ministeriai didžiausias kru-
vas pinigų išleidžia svečiams priimti:
tenai lietuvių visoki brangūs svaiga-
lai. Ar ministeriai tuos pinigus iš savo
kišenių leidžia tenai? Visai ne! Tai
už mūsų mokesčių tie girtuokliavimai
eina! Ar tai privatinis dalykas? Perei-
tą vasarą dėl išgėrusių mašinistų, vidu-
ryje dienos Baisogaloje susikėlė du mu-
sų traukiniu ir atėmė keliems žmonėms
gyvybę, keliolikai sveikatą ir valstybei
padarė kelis milijonus nuostolių. Ar tai
buvo privatinis tu girtuokliavimas daly-
kas? Yra geriančiųjų kunigų. Atsirai-

da net tokių, kaip ana vienas iš Veliuo-
nos padangės, kurie net šmugeliauja
spiritu. Ar tai ir privatinis dalykas?
Juk tai mums gėda, kad tokius kunigus
turim! Taigi gerimas yra visuomenės,
valstybės ir Bažnyčios dalykas. Ir visi
todėl turime tuo blogumu rimtai susi-
rupinti. Tai ne juokai. 1906 metais
vienas francūzų blaivininkas ministeris
pasakė, kad jei francūzų tauta ir toliau
vartos svaigalus taip, kaip iki šiol var-
tojanti, tai esą ji dvidešimtojo amžiaus
galo nesulauksianti. O francūzų tauta,
reikia žinoti, susidaro iš 40 milijonų
žmonių. Tai ar toli gali būti galas lie-
tuvų tautai, kuri yra tokia mažutė, nes
turi tik kokius du ar pusrėčio milijono
žmonių. Mes esam tarp dviejų — rusų
ir vokiečių — tautų, kurios mums suge-
dus viduje, lengvai gali mūsų šalį pra-
rityti ir išnaikinti, o prie Nemuno pasta-
tyti paminklą su parašu, kad lietuvių
tauta, kuri yra buvusi tokia graži, tiek
daug gražių dainų ir narsių karžygių tu-
rėjusi, kuri tiek išorinių priešių nugalė-
jo, bet kuri nepajėgė vidaus priešių —
girtuoklę — nugalėti ir todėl negar-

bingai žuvo. Tai yra baisu. Ir kas
daryti. O štai kas. Iš šv. Petro Al-
kentariečio gyvenimo turime tokį pade-
vimą. Syki atėjus pas šventąjį žmogus
skųsdamas, kad žmonės labai blogi.
Šventasai atsakė: “Žinai, ką? Prižadė-
kime mudu būti geri, atsisakykim daryti
nedorybes, tai jau pasaulis turės žmo-
nių dviem nedorėliais mažiau.” Taip
reikia ir mums daryti. Dabar esam pra-
tę manyti, kad ir pamokslai sakomi ir
susirinkimai daromi ne mums, tik ki-
tiems. Ne. Nutarkime pasidaryti ge-
ri pirmiausia patys, kiti vėl nusistatys
taip padaryti, o ir darysis besitaisian-
čių žmonių būreliai, mažės nedorybės.
Tuo keliu privalo eiti visi: ir prasti žmo-
nės, ir mokytojai, ir kunigai, ir moterys,
ir jaunimas ir tt. Tai yra vienintelis
kelias, kuriuo gali išeiti mūsų mažasis
kraštas iš alkoholizmo ir paleistuvybės
tvano, besistengiančio Lietuvą nugaraz-
dinti neilgai trukus mūsų negarbei, o
priešininkų džiaugsmui.

Mitingas pasibaigė pusiau devintą.
Visas laikas praėjo nepastebėta, nes
taip buvo įdomios prakalbos. Pasibai-

gus kalboms, daug žmonių užsirašė na-
riais į “Blaivybės” draugijos Kauno
skyrių ir dar daugiau nusipirko “Sar-
gybos” lapkričio numerį.

Mitingas priėmė tam tikrą rezolinci-
ją.

Dar vienas mažas dalykas. Prasi-
dėjus mitingui ir kun. Tumui jau gero-
kai įsikalbėjus, atėjo geroskas skaidius
žmonių — daugiausia moksleivių (kažin
kodėl taip pavėlavę); kad nebūtų žė-
mai vietos, tai suėjo viršum. Tai nes-
varbu, kad atėjo ir suėjo. Bet — kad
pakėlė tokį triukšmą, lyg būtųėjusi ra-
guočių kaimenė. Net kalbėtojas turėjo
nustoti kalbėjęs, kolei “gerbiameji” pu-
blika susitarkė. Atsiprašau, bet ši-
toks daiktas yra daugiau negu sarmata.
Ot tik šis “neraliuotiškumas” padarė
kiek apmaudos. Šiaip laikas labai na-
udingai praėjo. Ir surengėjams labai už
tai ačiū. Vis tik blaivininkų narių skai-
čius tą vakarą padidėjo.

[“Tėvynės Sargas”].

DR. A. L. YUSKA

1900 So. Halsted Str.

Tel. Canal 2118
Ofiso val.: 10 ryto iki 12 po piet.
5 iki 7 val vakaro.
Res. val.: 2 iki 4 po pietu.
4193 Archer Ave.
Tel. Lafayette 0093

DR. A. K. RUTKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4442 So. Western Avenue

Telef. Lafayette 4146

Vanduo: 9-11 ryto, 1-2 po
pietu ir 7-8 vakara. Nedėlio
diena tik po pietu 3 iki 5 val.

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4631 So. Ashland Ave.

Tel. Yards 994

OFISO VAL.: 8-10 v. ryto, 1-3 ir 7-9 v. v.

Nedėlio: nuo 10 v. ryto iki 1 val. po pietu.

DR. A. A. ROTH

RUSAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialistas Moteriskų, Vyriškų

Vaikų ir visų chronikinių ligų.

Ofisas: 3335 S. Halsted St.

Val.: 10-11 ryto; 2-3 po pietu; 7-8 vak. Ned. 10-12 d.

Res. 1189 Independence Blvd. Chicago.

Nature Cure Institute

DR. J. A. VELOINIS

Osteopatas, Chiropatas

Naturopatas

Gydau įvairias ligas, o ypač

gali užsienėjusias, be vaistų ir operacijų, — naujaisiais būdais.

4224 Archer Ave. Brighton Park

Theater Bldg. 2-3 lubos.

Valandos: nuo 9 iki 12 dienų.

Nuo 6 iki 8 val. vak.

Nedėlio: nuo 9 iki 12.

Tel. Lafayette 5693

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS

5712 SO. ASHLAND AVENUE

ARTIL 47-tes Gatvės

Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.

Seredomis nuo 4 iki 9 vakare.

DR. P. ŽILVITIS

Parkėd savo ofisą po num.

3241 — 43 So. Halsted Street

Naujame Juclaus Rest. 2 lub.

Prilima Ligonius nuo 9-12 A.M.

6-8 P.M.

Tel. Boulevard 7179

Rezidencija Tel. Fairfax 5574

Dr. M. Stupnicki

3107 So. Morgan Street

CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas Yards 5032

Valandos: 9 iki 12 ryto

po pietu 5 iki 9 vak. Nedėlio

ofisą uždaryta.

AR GALVĄ SKAUDA?

Tai pirmi simptomai kurie reika-

lauja pagelbos.

Gal reikalingi akiniai?

Pasižiūrėk manęs šandien.

Turiu 20 metų patirtimo

JOHN J. SMETANA

Akių Specialistas

1801 So. Ashland Ave., kamp.

18-tos gatvės

Ant 3 lubų, kamb. 14, 15, 16 ir 17

Ant viršaus Platt's valstyinės

Temyk mano parą

Valandos nuo 10 ryto iki 9 vakare

Nedėlio: nuo 9 iki 12 pietu

Dr. I. E. MAKARAS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

10900 S. Michigan Avenue

Telef. Pullman 342 ir 349

ELEKTRA GYDYMAS

DR. J. SHINGLMAN

Res. Tel. Cicero 3656

Ofiso Tel. Cicero 49

1325 So. 40 Court

N. E. Cor. 49 Court ir 13 Str.

ant viršaus valstyinės.

LIETUVIAI AMERIKOJE

WESTVILLES, ILL. ŽINUTES.

Ristynės. — Gruod. 19 d. vie-
tinė L. Vyčių kuopa surengė
ristynes "W. T. High School
gym". Pirmiausia ritosi vyti-
s A. Vičius su J. Sungaila. Mu-
siskis Vytiš nors jaunesnis,
vienok laimėjo. Prasideda ir
dikros ristynės. Vytis J. Pran-
klinas eina imtynėna su
Westvilles "champion'u" E.
Delanois. Daug energijos mu-
siskiniui pridavė Vyčiai ir Vy-
tės kurie kiek tik galėdami
šaukė. Po ilgos ir smarkios ko-
vos, "referee" paaiškina pub-
likai, kad J. Pranklinas aptu-
rė garbę, kaipio laimėtojas ris-
tynių ir lieka šio miestelio
"champion wrestler".

Žmonių buvo pilnas "grand
stand", tai ir pelno liks nema-
žai.

Kalėdos. — Vidurnaktį, be-
mediu mišias laikė vietinis
kun. kleb. L. Brigrmanas, asis-
tuojant klerikams Karūžiai ir
Gedvilai. Laikė mišių choras
giedojo lietuviškas giesmes.

Po sumos Vyčiai choristai
ėjo pas savo dvasios vadą iš-
reikšti savo linkėjimus. Kun.
klebonas pavaišino Vyčius.
Gerb. kun. Brigrmanas yra tik-
ras mūsų jaunimėnės tėvas,
ir visame kame mums pataria.

Kuopoje dabar viešpatuoja
vienybė. Dieve duok, kad per
šiuos ištisus naujus metus to
laikytumės.

L. D. S. šokiai. — Kalėdų
vakare vietinė L. D. S. kuop-
pa surengė šokius, mieste, sa-
lėje. Tą patį vakarą ir neza-
liežninkai turėjo šokius. Tyčia
mėjan, tai mačiau 20 senų
pypkės berukančius, o čia pas

ISIMU TONSILUS

tobulaisiomis mokslo priemonėmis:

1.-be petlio,

2.-be kraujo,

3.-be maršimo,

4.-be skausmo,

5.-be jokio pavojaus sveikatai

o operacijos, pacientas gali tuo

pati darba, gali tuoj valgyti; dai

ininkų balsas tampa malonesnis

iša, sveikata gerėnė. Kurie iš

mūsų tonsilus, yra pilnai užganė

dinti.

Ligonius su įvairiomis ligomis

prilimu:—

Kasdien nuo 2 val. po pietu iki

9 val. vakare.

Nedėlio: ir serodomis ofisą

uždaryta.

DR. AL. M. RAČKUS,

GYDYTOJAS, CHIRURGAS IR

OBSJETRIKAS,

1411 So. 50th Ave. Cicero, Ill.

PRANEŠIMAS.

Ofisas Dr. G. M. Glaser pa-

reina į rankas Dr. Chas. Segal,

tento ir partnerio. Vist senieji

pažįstami ir draugai apilakys

apilurėjimą ir gydymą kaip ir

auo paties Dr. G. M. Glaser.

3149 So. Morgan Street

Ofiso Valandos: Nuo 10 ryto

iki 8 po pietu, nuo 5 iki 7 vak.

Ned. nuo 10 iki 2 po pietu.

Telefonas Yards 687

DR. P. Z. ZALATORIS

Lietuvis Gydytojas ir

Chirurgas

1821 South Halsted Street

Valandos: 10 iki 12 ryto; 1 iki 4

po pietu; 6 iki 9 vakare

Telefonas Yards 687

DR. CHARLES SEGAL

Perkėd savo ofisą po numeriu

4729 SO. ASHLAND AVENUE

SPECIALISTAS

Džiovų, Moterų ir Vyrių Ligų

Val.: ryto nuo 10 — 12; nuo 2—5

po pietu; nuo 7—8:30 vakare.

Nedėlio: 10 iki 1.

Telefonas Drexel 2880

GARY, IND.

Pasilinksminimo vakaras.

Gruodžio 31 d. Šv. Kazimie-
ro par. svet. įvyko pasilinks-
minimo vakaras. Šį Naujų Me-
tų lauktuvių vakarą surengė
parapijos komitetas su klebo-
nu. Buvo vaidinta "Daina Be
Galo", komedija vieno atiden-
gimo.

Vaidilos buvo L. Vyčių 82
kp. choro nariai. Vaidinime
dalyvavo šie: Gardiauskis, Ant.
Pažera. Savo užduotį atliko
gerai ir publiką turėjo juokų
ligi valiai. Jis dažnai daly-
vaudamas vaidinimuose yra
gerai pripratus ir moka nu-
duoti; Grybu buvo J. Liuba-
skas. Nebogai padainavo jau-
nimo numylėtą dainą "Ant
marų krantelio". Durovo ro-
lę vaidino A. Rukas, čia gi-
mės ir augęs jaunikaitis. Pa-
girtinai pasirodė: Veronika ir
Teresė, latvės merginos, Ry-
gos artistės buvo p-lės Z. Ged-
vaitė ir M. Sakalauskaitė.

Graziai sudainavo ir vaidino:
Abelio, žydro rolę turėjo B. Sta-
nkus. Jis tikrai nudavė Pales-
tinos žydą ir visą laiką susi-
rinkusieji taip prisijuokė, kad
atmėns iki kitų Naujų Metų.

Žodžių sakant vaidinimas
išėjo gerai ir visi savo už-
duotis atliko gerai ir tik reikį
gėrėtis.

Patrijotė. — Jauna lietūvai-
te, Ona Pažeraite, labai įspu-
dingai, pasakė deklamaciją a-
pie Vyčius, taip, kad publika
negalėjo atsidžiaugti jos ma-
loniu balsu ištartais žodžiais.
Nors ji dar jaunutė, bet jau y-
ra pamylėjusi lietuviystę ir
prie kiekvienos progos lietu-
viškai kalba.

Dainos. — Po vaidinimo bu-
vo sudainuota keletas dainų
vadovaujant varg. J. Janu-

šauskui. Dainavimas išėjo sil-

pnas, iš priežasties mažai pra-

ktikavimo. Duotą sudainavo

dvi sesutės K. ir M. Sakalaus-

kaitės. Juodvi gerai dainavo.

Publika. — Žmonių į vaka-
rą susirinko daug, taip kad
sėdynių nebeužteko visiems.
Stovinčių buvo pina, ir pasie-
niais, ir prie durų, užpaka-
lyje. Užsilaikymas buvo nevi-
sai geras. Kai kurie nevietose
balsiai kalbėdavo ir kitiems ne
smagumo darė.

Pagirtina. — Praeity vaka-
ruose budavo naminės, o šia-
me visai jos nebuvo matyt,
nors pardavinėjo lengvus gė-
rimus su užkandžiais.

Svečiai. — Vakaran apsi-
lankė tužinas moksleivių iš
Valparaiso, Ind. ir drange su
Gary jaunimu laukė Naujų
Metų, bešokdami. Sušvilpus
švilpynėms baigėsi vakaro
linksmybės ir prasidėjo teiki-
mas dešinės ir linkėjimai lai-
mės 1923 m.

Kun. kleb. J. Martišius
daug pasidarbavo šio vakaro
surengime ir buvo mokytoju
teatro ir programos vedėju.

Vakaras pavyko.

Buves.

IS MOTERŲ DARBUOTES.

Cicero, Ill. — Moterų Są-gos
2-ą kp. smarkiai rengiasi prie
vakaro kurs įvyks sausio 28
d. 1923 m. Veikalo "Motinos
Širdis" repetitijos eina labai
gerai, nes artistai irgi sten-
giasi, kad atvaidinus tą vei-
kalą kuogeriausiai.

Priešmetiniame susirinkime
valdyboje įvyko šiekios tokios
permainos. Pirmininke ir pirm.
pag. pasiliko tos pačios, t. y.
T. Mikolaitienė ir K. Sriubie-
nė, nut. rašt. M. Posankienė,
fin. rašt. O. Johnsonaitė, ižd.
taipgi ta pati, M. Časiėnė; iš-
d. glob. A. Johnsonienė ir Bu-
kauskienė, koresp. B. Balčiū-
nienė.

Tikime šiais metais 2-ra kp.
gerai gyvuos, nes valdyboje
esti jau patyrusi asmenys, tai-

"DRAUGO" KNYGYNE

Galima gauti šios

MADAKNYGĖS

Ramybė Jums (brangios odos puokės) \$3.50
Ramybė Jums (kailio apdar.) 2.50
Ramybė Jums (audeklo apd.) 2.00

Šios mada knygos formatas yra 5 1/2 x 3 1/4. Puslapių turi 968, bet ne

stora, nes spausdinta ant plonos popieros. Joje yra įvairių įvairia-

sių maldų.

Aniolas Sargas — juodais minkšt. apd. 1.75

Aniolas Sargas — juodais apd. 1.50

Dangaus žvaigždutė — juod. minkšt. apd. 1.75

Dangaus žvaigždutė — juodo audek. apd. .... .60

Dangaus žvaigždutė — juodais apd. su užsegimu 1.50

Šios mada knygos yra nedidelės. Turi beveik po 300 puslapių.

Spauda aiški.

Pulkim ant kelių 2.50

Pulkim ant kelių 2.00

Pulkim ant kelių 1.85

Pulkim ant kelių 1.50

Kantička ..... .85

Maldų Knygelė kauliniais balt. apd. po 1.50

Maldų Knygelė skuros apdarais po 1.50

Maldų Knygelė audeklo apdarais po ..... .75

Melskimės. (mergaitėms) po ..... .60

Melskimės. (vaikiniams) po ..... .60

Pamaldų Vadovėlis ..... .40

Užsakydami adresuokite:

"DRAUGO" KNYGYNAS
2334 South Oakley Ave. Chicago, Ill.

Korespondentė.

Farmerių Bulletinas 1271,
neseniai žemdirbystės Depar-
tamento išleistas, parodo, kad
visa pirmos rūšies žemė, buvusi
si valdžios nuosavybė, jau par-
duota. Dabar valdžios nuosa-
vybėje yra 40 milijonų akierų
esantį tikrais tyrais, 270 mi-
lionų ak. žemės, apaugusios
griomis; 600 milijonų ak. ž.
vakaruose vien ganykla. Kur
kertamos girios, kaip Great
Lakes distrikte, žemė parduo-
dama nuo \$25.00, iki \$35 už
akerį. Į žiemvakarius yra jau
tinkamesnės žemės, parduoda-
mos nuo \$50.00 iki \$200.00 už
akerį.

G. P. S.

VAIKŲ DOMEI.

Jei nori išmokyti tarnauti
prie Šv. Mišių, tai nusipirk
"Vadovėlį" kaip išmokyti dai-
liai Mišioms tarnauti. Paru-
pinta Seno Bažnyčios Tarno.
Kaina tik 5c.

Nusipirk "Vaikų Knygelę".
Joje yra labai gražių pasa-
kačių ir spalvotų paveikslė-
lių. Vaikams šį knygutę labai
tinkama. Kaina 15c.

Draugas Pub. Co.
2334 So. Oakley Ave.
Chicago, Ill.

Tel. Lafayette 4223
PLUMBING
Kaipo lietuvys, lietuviams visa-
dą patarnauja kogeriausiai.
M. YUSKA
3228 W. 38-th Street

S. D. LACHAWICZ
LIETUVIS GRABORIUS
2314 W. 23-rd Pl. Chicago, Ill.
Patarnauja lietuviams kuop-
laniams. Reikate maldų atsisau-
kti, o mane darba busite užga-
rėdinti. Tel. Canal 1274-2100

J. WYANDS
Graborius ir Balsamuotojas
K. SYREVICIA
Automobilist visiems reikalams
3055 W. 22-nd Str. 2146 W. 21 Pl.
Tel. Canal 6543 Tel. Canal 0199

PERKANTIEMS PAS MUS DOKUMENTUS PADAROM DYKAI.

Mainydami, pirkdami ar per-
duodami visados kreipkitės
pas

S. L. FABIONAS CO.

INVESTMENTS REAL ESTATE INSURANCE

(Chicago, Ill.)

809 W. 35th St. Chicago;

Tel. Blvd. 0611 ir 0774.

TAS BUS LABAI JUM ANT

NAUDOS.

Pasekmingiausia sąjūciam pinigų

ir parduodami laivokartės

Esam Registruoti Notarai Lietuvos

Aistovybėje

NAUJI ŽEMLAPIAI IS LIETUVOS.

Dideli, aiški, gražūs.
Nurodyti Lietuvos gelžke-
liai (platieji ir siaurieji).
plentai, miesteliai ir bažnyt-
kiemiai.

Žemlapio kaina ..... 45c.

Su prisiuntimu ..... 50c.

Reikalaukite Draugo Kny-

gyne

2334 South Oakley Avenue

Chicago, Ill.

Telefonas Yards 1138

STANLEY P. MAZEIKA

GRABORIUS IR

Balsamuotojas

Turų automo-

bilus visokiems

reikalams. Kaina

priemama.

3319 Auburn

Ave. Chicago

Telefonas Boulevard 4139

A. Masalskis

Graborius

Patarnauja lai-

CHICAGOJE

206 ŽMOGŽUDYSTĖS
CHICAGOJE.

Chicagoje 1922 metais įvyko 206 žmogžudystės. Be to, 736 žmonės nužudyta automobiliais. Viso žuvo 942 asmeniu.

Prie žmogžudysčių priskaitoma ir keletas saužudysčių. Tačiau tas neįtikėtina nesąžininga faktas, kad Chicagoje žmonių žudymai plinta.

To tai jau per daug. Visuomenės darbuotojų pareiga surasti bent kokias priemones tai visa sustabdyti.

NUSAUTAS JAUNAS
PLĖSIKAS.

Illinois Central geležinkelio specialis policininkas ties gat. ir Kodzie ave. užliko tris jaunos vagilius akraustant iš vagonų prekes.

Pamatę policininką vaikai bėgti. Paskui juos paleista keletas šuvių. Ant vietos žuvo 16 metų Joseph Kubas, 12 metų Albert Banger pasidavė. Trečias vaikas pabėgo.

VIENAS SUGAUTAS.

Du plėšiku vakare ties State ir Adams gat. susistabdė F. Rowley, 201 E. Ontario st. Atėmė 50 dol. ir laikrodėlį.

Užpultasis sukėlė triukšmą. Kiek palaukus vienas plėšikas sugautas.

MIESTO KONTROLIERIUS
NUKENTEJO.

Miesto kontrolieriaus G. F. Hardingo real estate ofisą plėšikai apkrastė. Išnešta suma virš 16,000 dol. pinigais, čekiais ir bonais.

ŽMONĖS NUODIJASI.

Pirmomis trimis sausio dienomis Cook apskrityje, daugiausia Chicagoje, žuvo 17 žmonių nuo alkoholio nuodų.

Koroneris Wolff ieško priemonių, kaip tas saužudystes sulaikyti. Teiraujantis, kur alkoholiniai nuodai patenka į mū.

Visas dalykas bus pavestas grand jury tyrinėjimams.

Vakar anksti rytą salone 1427 Sedgwick st. priekyje pamesta bomba. Plėšikams vien padarė daug nuostolių, bet ir daugybę žmonių žūvė. Keletas žmonių išėjo gatvėn.

ATIDEJO.

Town of Lake. — Saldžiausias širdies V. Jėzaus Mot. ir Merg. Dr. ja rengia gardžią vakarienę su puikia, turininga programa. Tos vakarienės pelnas skiriamas parapajai.

Jau buvo nuskirta ir diena — sausio 7 d. bet iš priežasčių vakarinių valstijų katalikų seimo tą dieną Bridgeporte ir apylinkėse kai kurių rengėjų, tai vakariene mikėle net ant vasario 11 d. Davis Square Parko salėje. Kurie turi pasipirkti tikėtus ant ateinančio sekmadienio, sausio 7 d. tai juos laukykite, tie patys bus ant vasario 11 d.

Jau į šį trumpą laiką tiek daug tikėtų išparduota, tai iki vas. 11 d. nors nenoriu nugalinti, bet, atvirai kalbant, greičiausia jų pritrūks. Omega.

GRAŽUS VAIKŲ VAKARAS

West Side. — Visi teirauja, kada ir kur šiais metais bus Aušros Vartų par. mokyklos mokinių vakaras. Užinteresuotas ir aš buvau tuomi klausimu, nes begalo mėgstu Aušros Vartų par. mokyklos vaikų vakarus, nes jie visuomet visus patenkina savo puikiu scenoje pasirodymu.

Is kažkur sužinojau kad tas visų laukiamas vakaras įvyks trečiadienį, sausio 10 d. 7:30 val. vakare. Meldžio svet. Kaip girdėjau, vakaras bus labai margas. Bus vaidinimas, monologai, dialogai, dainos ir kitas čia žmogus visus dalykus išsiskaitys. Taigi, visi rengkitės į vaikų vakarą.

žvalgaitis.

RENGIAMOS I SEIMA.

Bridgeport. — Jau daug draugijų išrinko savo atstovus į Seimą kurį įvyks mūsų kolonijoje sausio 7 d. Paskiausiai teko sužinoti kad Visų Šventų dr. ja išrinko keturis atstovus, beto Sv. Kazimiero, Sv. Onos, Sv. Petronėlės, Pan. Sv. Nikalto Prasad. Labdaringos S. g. 5 kuopa, Vyčių 16 kuopa, Darbin. S. g. 4, Fedemalijos skyrius išrinko taip pat savo atstovus. Laukiame skaitlingo, paklaus savo dvasinį ir dvasinį Seimo. Sekl.

BRIDGEPORTIEČIŲ DOMEI

Bridgeport. — Norintieji nusipirkti tikietų vakaro, pagerbimui Katalikų Seimo atsto-

vų, kuris įvyks sausio 7 d. 1923 m. 7 val. vak. Sv. Jurgio par. svet. galite gauti sekandiose vietose:

P. P. Baltutis, 901 W. 33-rd St.

Lietuvių Prekybos B-vė, 2313 S. Halsted St.

Elfa Commerce Company, 3251 S. Halsted St.

Universal State Bank, 3252 S. Halsted St.

Rep.

LABD. SAJ. SEIMAS.

Labdaringos S. g. 5 Seimas įvyks sekmadienį, sausio 14 d. 1923 m. 2 val. po pietų, Aušros Vartų par. svet. (West Side), 2323 W. 23-rd Pl. Chicago, Ill.

Visos draugijos pasirupinkite išrinkti atstovus į tą seimą. Kad ir kurių nepasieks pakvietimai, meldžiame vistikie prišūsti atstovus su valdybos įgaliojimu. Bus priimti.

Kviečiamos visos lietuviškos organizacijos, draugijos, klubai, kuopos ir t. p. Prieglauda visiems lietuviams yra reikalinga, koks jis būtų, nebūtų. Delto visi ir turime rūpintis.

Kad jau kuogreičiau pasitačius. Padarykime šį seimą dideliu, reikšmingu ir naudingu.

Seimo komisija:

V. Galnaitė,

M. Mikšaitė,

St. Juzevičius.

PRANEŠIMAI.

VISUOTINAS L. VYČIŲ CHIC. KP. NARIŲ SUVAŽIAVIMAS.

Visi Chicago Apskričio L. Vyčių kuopų nariai-ės, visi L. Vyčių Chic. Apskričio choro nariai-ės, jo rėmėjai, prieteliai ir prijaučiantieji chorui, kviečiami į visuotiną susirinkimą kurį įvyks penktadienį, sausio 5 d. 7:30 val. vak. Mark White Square Parko salėje.

Reikalas yra begalo svarbus. Delto ne vienas nepalikit neatvykęs į susirinkimą.

L. Vyčių Chic. Aps. choro kom.

A. † A.

JUOZAS BIRGELIS mirė Lietuvoje, paliko senus tėvelius, žmona ir 4 vaikučius. Amerikoje 2 brolius Adomą ir Vincą.

Pamaldos už jo dvasią bus sausio 8 d. 1923 Aušros Vartų bažnyčioje (West Side). Antros mišios šventos bus sausio 18 d. 1923 Nek. Prae. Sv. Mar. Panos bažnyčioje (Brighton Parke).

Nuosirdžiai kviečiame visas gimines ir pažistamus dalyvauti pamaldose. Nuliude: Broliai Adomas ir Vincas Birgeliai ir giminės.

DIEVO APVEIZDOS PAR.

Kat. Federacijos 15 skyriaus ir Tautos Fondo 31 skyriaus bendras metinis susirinkimas bus šiandien, sausio 5 d. 8 val. vakare, Dievo Apveizdos par. mokyklos kambary.

Kviečiame draugijų atstovus skaitlingai susirinkti. Bus rinkimas valdybos. 1923 m. ir dang kitokių svarbių reikalų apsvaistymui. Valdyba.

BRIDGEPORT. — L. D. S. 29-tos kp. susirinkimas įvyks sausio 5 d. 1923 m. Sv. Jurgio par. svet. 7:30 val. vakare. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes susmas bus svarbus. Valdyba.

TOWN OF LAKE. — Sv. Cecilijos choro metinis susirinkimas įvyks penktadienį, sausio 5 d. 1923 m. baž. svet. 8

PARDAVIMUI.

BRIGHTON PARKO DIDELI BARGENAI

Pardavimui beveik naujas dviejų pagyvenimų muros namas po 4 kambarius; aržuoto trimušis; elektra; maudynės ir kiti parankumai; reikia įmokėti tik \$3,800, likusius lengvais išmokėjimais; kaina \$7,500.

Pardavimui puikus dviejų pagyvenimų medinis namas po 4 didelius kambarius; viskas geram stovyje; kaina \$3,800, puse reiki įmokėti kitus lengvais išmokėjimais.

Del tolesnių informacijų atsilankykite diena ar vakaras pas

J. YUSHKEWITZ,

4034 Archer Avenue

Prie California Ave. Chicago, Ill.

DIDELIS GROCERIO BIZNIS BARGENAI

Pardavimui labai pigiai grocerio biznis stakas ir visi prie biznio reikalingi daiktai (fiksieriai); parduosiu viską labai pigiai nes namas labai parduotas ir neatbutinai reikia kraustyti. Parduosiu viską su \$450. Atsilankykite greitai po sekandiu antrąsį:

3029 W. 38-th St. Chicago, Ill.

PARSIDUODA PIGIAI aukštos rūšies piano tino Player Pianos, varotas tiksliai 2 savaitė, vertas \$700.00, varduosim už \$365.00 su 24 voleliai, era proga įgyti geras pianas už puikų kainos. Price & Teeple Co. daro, svarantuos ant 10 metų.

3343 So. Halsted Street

Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO biznivas namas su piknikiniu daržu, ant 123-čios gatvės West Pullman, Ill.

Atsilankykite pas

POVYLA KARACKA

UŽPUSE KAINOS parduoda Gramafonas vertas \$150.00, gražius mahogeno medžio, 4 springus motoru ir su 15 rekordų parduoda už \$75.00 atsilankykite tuojau:

3343 So. Halsted Street

NAMAS ANT PARDAVIMO. Pigiai parduoda, nes savininkas išleina ant biznio.

Atsilankykite tuojau:

J. JUŠKA

2146 W. 23-rd Pl. Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO namas, 2 pagyvenimai ir krautuvė, parduosiu pigiai, savininkas ant vietos.

Atsilankykite:

J. VALSKIS

4345 So. Fairfield Ave. Chicago, Ill.

NE VISAS TOKIA PROGA PASTAIKO!

Pardavimui beveik naujas murlinis namas 2-jų pagyvenimų 5-6 kambariai, elektra, maudynės, aukštas cementuotas skėpas, skalbynės, garaže del 2-jų mašinų, pečių apšildomas, randos \$102.00 ant mėnesį, prekę likai \$9,500.00 primisui lota, arba automobilu kaipda įmokėjimu.

F. J. SZEMET

4180 Archer Avenue

Tel. Lafayette 6824

val. vak. Choristai-ės skaitlingai susirinkite. Z. Jurgaitė, rašt.

TOWN OF LAKE. — Teatriniško Kliubo "Lietuva" draugiskos vakarėlis įvyks šeštadienį, sausio 6 d., 1923 m. 8 val. vak. J. J. Elias svet., 4600 So. Wood gatvės.

Visi nariai-ės susirinkite. Valdyba.

D. L. K. Gedimino Skolimo ir Budavojimo Draugijos, 2342 S. Leavitt st. metinis akcionierių susmas įvyks sausio 5 d. 7:30 val. vak. Aušros Vartų par. svet. 2323 W. 23-rd Pl. Bus renkami trys direktoriai trims metams ir aptariami kiti draugijos reikalai.

Valdyba ir Direktorai.

PAIESKAU Jono Povilo ir Elzbiotos Daukšų paeinačių 13 Kupreliškio miestelio Biržų apsk. girdėjau kad gyvena ant New Yorką turį labai svarbių reikalų jie patys ar kas apie juos žino malonėkite atsilankyti šiuo adresu:

JONAS BALCHUNAS 1303 — 14-th Ave. Rockford, Ill.

REIKALINGA mergina apie 30 metų amžiaus, pagelbėti prie kuklios \$10.00 savaitę, kambarys ir valgis, turi mokėti Angliškai kalbėti—

Atsilankykite tarpe 6 ir 7.

Boulevard 2489

ANT RANDOS šiltas kambarys geram vaikui, be valgio geistina kad būtų katalikas.

Atsilankykite:

3402 Auburn Ave.

Ant 3-čią lubą.

J. P. WAITCHES

Lawyer

LIETUVIS ADVOKATAS

Dien.: R. 511-127 N. Dearborn Street

Tel. Dearborn 6096

Vakaraš.: 10736 S. Wabash Ave.

Roseland Tel. Pullman 6377

Tel. Randolph 4758

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

Ofisas vidumietyje ASSOCIATION BLDG.

19 South La Salle Street

Room 1303

Valandos 9 ryto iki 6 po pietų

Namų Tel. Hyde Park 3295

Isdirbėjai ir imptorialai geriausių armonikų visam pasauli už žemesnės kainos negu kitur. Katalogas tvkai.

Rašykite Angliškai.

RUATTA SERENELLI

817 Blue Island Ave.

Chicago, Ill.

Nesikankink su

Reumatizmu

Neuralgija Strėnų Diegliu

Skausmais Krutiqėje

Skaudamais Muskulais

Patrink truputį su

Pain-Expelleriu

ant skaudamų vietų, ligi pajausi odos degimą—ir užganėdinantis, malonus palengvėjimas tuojau užstos.

Tikrasai Pain-Expelleris turi

INKARO vaisbaženklį.

Remkite tuos biznierių kurie

carsinasi "Drauge", nes jie

moka kaip biznį vesti ir žmo

nėms mandagiai patarnauti.

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS

Ofisas Didmiesty:

29 South La Salle Street

Kambaris 530

Telefonas: Central 6390

Vakaraš.: 3223 S. Halsted St.

Telefonas: Yards 4081

ADOLPH E.
STASULANI

ADVOKATAS

OFISAS DIDMIESTY

KAMBARIS 1104

Chamber of Commerce Bldg.

133 W. Washington Street

Telef. Franklin 1176-4945

VAKARAŠ:

3236 So. Halsted Street.

(Eagle Music Co.)

Telef. Boulevard 6737

Scenos Mylėtojų
DOMEI.

"UŽ TEVYNĖ MALONU KENTETI" Kaina 10 centų.

Tai šių dienų veikalas. Ji skaitant vienam ašaros per skruostus rita. Šiame veikalė parodo lietuvių ir lietuvių pasišventimą, ir lenkų žiaurumą.

"Piloto Dukė" drama penkuose veiksmuose. Parašė kun. F. L. Kenzel C. SS. R. Vartė Jonas Tarvidas. Ši drama labai graži ir užimanti. Kaina ..... 35c.

"Ubagų Akademija" ir "Ubagų Balius" Abi labai juokingos komedijos. Parašė Serijų Juozas. Kaina ..... 35c.

"Vargšas Tadas" 2-jų vaizdų komedija. Vertė Trys ..... 15c.

"Betliejaus Stainelė" Drama 4-se aktuose. Parašė kun. J. Šnapštis ..... 20c.

Šis Tas Vaikų Teatrui. Šioje knygelėje randasi 4-ri veikalėliai: "BAUBA", "ISVADAVO", "EGLAITĖ" ir "DUONOS BEIEŠKANT".

Parašė A. Giedrius ..... 25c.

"Zvaigždžių Takai" Triveikmė pasakos drama. Parašė Vidunas ..... 40c.

"AR ESI ČIA MANO JEZAU?"

Drama. Kaina 10 centų.

SVENTOS AKVILINOS KANKINĖS MIRTIS.

Trijų veiksmų tragedija. Parašė kun. J. Židanavičius.

Kaina ..... 20c.

MILDA MEILĖS DEIVĖ. Mytologijos Pasaka.

Parašė Petras Vaičiūnas. Lošime dalyvauja 4 moters ir 7 vyrai. Apart to, dalyvauja Dievės, Jaunimas ir Žmonės.

Viskurs dedasi Senovėje, Baltijos pajūryje. Pustl. 6m ..... 35c.

MANO TAURĖ. Parašė Petras Vaičiūnas. Telpa joje du teatrališki veikalai: ŽODŽIAI ir ATBALSIAI, 3-jų veiksmų drama. Ir SIELOS VIRPĖJIMAS, 3-jų atidengimų vaizdelis. Kaina ..... 50c.

"NEBUVO VIETOS UŽEIGOJE" Suliutuvino žibuoklė ir "LIETUVOS ATGIJIMAS" misterija. Parašė P. Miknevičaitė kaina ..... 15c.

KOMEDIJOS Sof. iCurlionienė-Kymantaitė. Šioje knygoje yra keturi veikalai: 1. "Pini-gėliai", 2. "Karalaitė", Tikroji Teisybe, 3. "Gegužis" ir 4. "Kuprotas oželis" ..... 75c.

JURIŲ VARPAL, triveiksmė mysteria. Parašė Vidunas ..... 50c.

MARCELE, keturių veiksmų scenos vaizdelis. Parašė A. Giedrius ..... 15c.

SNIEGO KARALAITĖ. Keturių veiksmų, penkių paveikslų drama vaikams su dainomis. Vertė V. Plaušinaitis ..... 25c.

Užsakymus duokite:

DRAUGAS PUBLISHING COMPANY,

2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

KATALIKŲ SEIMO VAKARAS

7 Sausio Nedelioje Bridgeporte, šv. Jurgio parapijos svetainėje 7,30 val. vakare.

Visi eina pamatyti, pasiklausyti stebėtinų dalykų.

Atvyko ir pasirodys tenai

TĖTA IŠ KALIFORNIJOS

Ta Teta yra tokia linksma žmonelė, kad atėik susijuosės, nes kitaip gali plyšti iš juoko. Dar juokingas, tiesiog stebuklingas yra ką tik atvykęs iš Lietuvos

MOTIEJUKAS, SENAS MUZIKANTAS.

Tas muzikantas nespėjo Amerikoje munšainės nė lašelio paragauti, o vistikie girtas. Ką jis tenai darys, pamatysite.

Prisijuokę iki soties, pasiklausime gražios, rimtos muzikos ir dainų. Bus

Pirmasis Lietuvos smuikininkas, pragarsėjęs ir pamylėtas Amerikoje visų

p. M. LESKEVIČIUS

Ir visi geriausiai Chicago daininkai muzikantai:

Ponios: Janušauskienė, Gugienė, Bručienė, Rakauskaitė:

Ponai: Šabonis, Ramanauskas, Bijanskas, Pocius.

Bilėtai nuo 50c. iki \$1.00 gaunami "Draugo" ofise, pas P. Baltuti, Universal State Banke, Elta